

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

ВИДАЄ
СОІУЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Червень

6

June
1961

Марія Морачевська:

Квіти

НАШЕ ЖИТТЯ

P. XVIII. ЧЕРВЕНЬ Ч. 6.

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Кекилія Гардецька, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазуняк, Марта Тарнавська
і Марія Юркевич.

Листування й передплату висилати
на адресу:

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Річна передплата в ЗДА й Канаді
від січня 1959 \$4.00
Піврічна передплата \$2.50
Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.
Річна передплата в Австралії 2 ф. ст.
Річна передплата у Франції 10 н. фр.

Поодинокое число 45 центів

Зміст:

М. Підгір'янка: *
Н. Я.: Плянуймо свій відпочинок
Л. Бурачинська: Співець Підгір'я
О. Лай: Талісман
Л. Візняк: Успіхи молоді
Л. Бура: До творчості Оленки Гердан
Л. Б.: Померла віддана мати
С. Цибак: Українські діти з Польщі
О. Трофимовська: Невдача з „новою людиною“
д-р Н. Сороківська: Алергія до комах
З. Терлецька: Зелені Свята
Із Вишиваних Вечерниць
М. Підгір'янка: Оленка
Г. Черінь: Морока з Федьом
При громадській роботі
Ольга Мак: Лебідка

Світлина на обгортці: Картина бл.
п. Марії Морачевської: „Квіти“.

ЗМІНА АДРЕСИ

Всіх передплатниць, що змінюють
свою адресу, прохаємо подавати та-
кож і давню. Це дуже улегшує нам
переміну і застерігає від помилок, що
при тотожньому прізвищу можуть
трапитись.

OUR LIFE

VOL. XVIII JUNE No. 6

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$4.00 per year, half year
\$2.50. Subscription in Canada \$4.00
per year, half year \$2.50. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 2
pound sterling per year. Subscription
in France 10 n. fr., per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single Copy 45 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

ФРАНЦІЯ:

Mme. Anna Pasternak
16, rue de 5 Diamants
Paris 13e
France

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
Australia
1 Barwon St.,
Glenroy, W9, Victoria

Веселі віршики знайдете
у збірнику К. Перелісної
„О Й, Х Т О Т А М?“

Гарні ілюстрації, кольорова
обгортка. — Коштує 80¢.

Замовляти в Централі США

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1111 — 850 літ тому українські князі під проводом ВОЛОДИМИРА МОНОМАХА відбули спільно похід проти половців. Дійшли аж до Дінця і привели звідтіля велику масу бранців, коней, худоби. Цей похід оспівано у піснях, відгомін яких залишився в літописі (про хана Отрока і Євшанзілля).

1661 — 300 літ тому ЮРІЙ ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ переміг московське військо під Бужином над Дністром. Він мав надію, що зможе під своєю булавою об'єднати цілу Україну. Але лівобережні полки не хотіли залежності від Польщі і громадянська війна точилася даліше.

11. червня 1931 — 30 літ тому помер український історик і політичний діяч ВЯЧЕСЛАВ ЛИПІНСЬКИЙ. Своїми науково-історичними та політичними працями залишив глибокий слід у розвитку української державно-політичної думки. Липинський був ідеологом гетьманського державницького руху.

1011 — 950 літ тому померла в Києві КНЯГИНЯ АННА, дружина князя Володимира Великого. Як дочка візантійського цесаря Романа вона була першою чужинкою на київському престолі. Із її прибуттям скріпились візантійські впливи на княжому дворі і введено строгу етикету.

1881 — 80 літ тому народилась українська громадсько-політична діячка КАТЕРИНА ГОЛЦИНСЬКА. Довгі роки була активним членом РУП-у, партійне псевдо Лоза. Якийсь час працювала в часописі „Рада“. Згодом працювала як статистик і залишила статистичні праці про Волинь. . . .

Я. ОСТРУК

ПРОВАЛЛЯ

Повість охоплює час польської та
большевицької окупації Західної
України.

Мовний і літературний редактор:
Р. Завадович; обкладинка роботи
В. Дорошенка.

Ціна 2.50 дол., а при гуртовій
продажі і для бібліотек знижка.

Замовляти:

Ярослава Острук
1120 Cheltenham Ave., Phila. 26, Pa.
USA.

Наше Життя

РІК ХVІІІ.

ЧЕРВЕНЬ, 1961

ЧИСЛО 6

Марійка Підгір'янка

* * *

I.

Дзвенять кличі, як дзвони.
Рідне слово кличе, рідна кров —
Через межі, кордони
Лунає зов.

Через кордони, межі
Лине приказ, мов срібний птах:
Сестри, рівняйте стежі
Під рідний стяг!

Сонечко шлях цілує,
Земленька жде в красі:
Чуємо, сестри, чуємо!
Станемо всі!

II.

Рідний прапор піднято,
Душа повна щастя й пісень;
Сестри, це ж наше свято,
Наш світлий день.

Почування могутні
В'яжуть серця в меті одній —
З минулими майбутні
Сплітають дні.

Крізь мряки лихоліття
Йде шлях у кращий світ...
Сестри, це ж нашим дітям
Наш заповіт!

Червень, 1934.

Вірш написаний напередодні Першого Жіночого Конгресу у Станиславові й поміщений у „Жіночій Долі“, 1934.

Крізь призму одного року

Замкнувся ще один громадський рік... Незабаром розійдемось на літній відпочинок. Погляньмо на перебіг цього року. Чим відзначились наші Відділи?

35-ліття Союзу Українок Америки прокотилося могутнім акордом крізь наші осередки. Ювілей скріпив самопочуття членок і пригадав громаді значення Союзу Українок Америки. Відсвятковано також 30-річчя Відділів (7, 21 і 34), відмічено особисті ювілеї заслужених членок. Тому й не диво, що впродовж року прибуло 4 Відділи (25 у Потакет, Р. А., 29 у Шикагу, 32 у Брістол, Па. і 61 у Випани, Н. Дж.). Нашого полку прибуло!

Розмах узяла також культ.-освітня праця. Поширились доповіді в Відділах, поглибились обрядові імпрези, оті Обжинки, Андріївські вечорі, Свят-Вечорі і Щедрі Вечорі. Зросло розуміння для нар. мистецтва, що його поширювано при допомозі показів і Вишиваних Вечерниць. Свято Жінки-Героїні в цьому році прийняло за тему жднучі постаті Т. Шевченка. Віддано покліні пам'яті Уляни Кравченко. Вшановано ювілей визначних артисток сцени (Лєни Бенцаль-Карп'як і Катерини Бранки-Кривуцької) та проведено дискусію над творами образотворчих мисткинь. Та найбільшим осягом можна назвати викінчення пам'ятника Лєсі Українки роботи М. Черешньовського що стане незабаром у Клівленді.

Поглибилась також виховна робота Відділів СУА. Ідею дитячих забав поширено при допомозі окремої інструкції. До числа дотеперішніх світличок (Клівленд, Вилмінгтон) прибула третя у Філадельфії. Справно діє дитячий танцювальний гурток у Лорейні. Та найбільшим осягом можемо вважати Виховні Семінарі, проведені вже в декількох центрах.

Суспільна опіка діяла, як давніше жертвами за океан. Заходами Відділів СУА є вдержувані 16 навчальних станиць у Німеччині і дві в Австрії. Двадцять „бабусь“ в Європі дістає щомісячну піддержку. Сотні фунтів одєжі пішло до українських родин за океан. Та найважливішим моментом є зворот у праці. На Конференції Референток Суспільної Опіки розглянено потреби української громади в ЗДА.

Зв'язки з американськими організаціями затіснили Відділи СУА участю у фестивалях, виставках, ярмарках та імпрезах.

Праця зросла в кількості й якості. Членство шукає нових доріг. Не занежуючи давніх завланы, старається проявити свої сили в нових, небувалих починах. І ці осяги випливають не тільки з інтелектуального росту, але й пов'язання з інтересами української громади, що її жіноцтво глибоко відчуває.

А тепер ідемо відпочивати. Щоб у літньому дозвіллі набрати сил і снаги для дальшої праці!

Наші проблеми

У День Батька

Минулого місяця ми урочисто відсвяткували День Матері. Чи ж така сама почесь не належиться й нашим батькам? Місяць червень призначений для них. В тих же місяцях ми часто повторюємо дорогі нам слова: батько, мати, — а тут же підсувається третє слово — дитина. Вони ж бо всі разом творять найменшу клітину людської суспільності, що їй на ім'я родина.

Які батьки, такі й діти, така рідня, таке суспільство.

Змінені економічні обставини затирають різницю, колись дуже різку, між обов'язками батька і матері. Тепер же обое дбають про матеріальну підставу родини і обое відповідають за виховання дітей. А обов'язки ті щораз більші і щораз тяжчі. Бо щось недобре діється з тією маленькою клітиною. Мимо веселих і щирих святкувань не можемо бути сліпі і глухі на тривожні знаки, що загрожують підставі людського суспільства. Мусимо пам'ятати, що взаємна любов і пошана має сповнювати нашу рідню. А навчити любити матір повинен батько, а навчити дітей — любити і шанувати батька може тільки мати. І тут є спільні наші обов'язки. Разом із тим треба розуміти й наших дітей, бо покоління

це незвичайне, породжене на великих світових духових катаклізмах, далеко від рідного ґрунту... Батьки, що живуть романтикою минулого, нерозуміють дітей, що втягають жадібно все нове в новому оточенні і стають у положенні квочки, що вивела качат і плаче над берегом річки. Ми ж мусимо дати нашим дітям тяглість покоління і запізнати їх із нашим минулим.

То ж у ті батьківські дні, що їх святкуватимемо з нашими дітьми у щасті і добробуті, згадаймо і своїх батьків, яких не буде між нами, а може немає й між живими. Може маючи власні діти, тепер і їх ми краще зрозуміємо? Може і в нас постануть докори совісті, що не все ми сповнили свій обов'язок зглядом них і ми подумаємо: запізно.

Ні не запізно! Перелиймо їх любов на наші діти, передаймо їх змагання нашим дітям. Научім їх, що є вартості в житті, яким немає ціни, що є цінності, що їх не можна замінити на жадну валюту і що є ідеали, за які їх діди і батьки віддали без вагання своє життя.

То ж вони не можуть вмерти, а мусять відродитися наново у наших дітях. Наталя Чапленко

Плянуймо свій відпочинок

Відпочинок — чую нераз. Найкращий відпочинок у себе вдома! Коли діти виїхали на табори, а чоловік має відпустку. Щойно тоді відпочиваю... говорить не одна моя знайома.

Як дуже помиляється! Це правда, що спокій і тишина теж підкріплюють. Але тиждень чи два, проведені у власній хаті, у душному місті, при випрятанні чи мальованні ніколи не зроблять того, що кілька днів у горах чи над морем.

Бо що ж таке відпочинок? Чи це додаткові години сну? Чи зустріч із добрим знайомим? Чи може година дві перед телевізією?

Та це маємо змогу мати і впродовж року. Хоч не систематично, проте тут

і там скріплюємось пообідним сном чи гутіркою в колі друзів.

А літо — це пора іншого відпочинку. Такого ґрунтового, що не вимірений скупими хвилинами чи годинами нашого будня. Це пора, коли можемо змінити наш спосіб життя на зовсім інший. І в цій зміні, у цьому перетворенні себе лежить вся його суть.

Бо й справді, подумайте! День у день, рік у рік сповнюємо ті самі обов'язки, ходимо тими самими вулицями, бачимо ті самі обличчя. Наша праця не дає нам часу думати над тим. Але самі не завважуємо, як грузнемо в тому, як байдужніємо й сіріємо. Для нас самих і для нашого оточення.

А літній виїзд? Він вириває нас на

кілька днів, на тиждень із звичних рямок. Бачимо щось нового, зударюємось із іншим світом. Наш кругозір поширюється, пізнаємо інші, дальші обрії. В нас росте охота сприймати це нове, тішитись життям. І насичені, повертаємось в наші звичні рямки. Ми оновлені цим переживанням і це відчуває також наше оточення, наші найближчі. Маємо силу знов увійти в наші давні обов'язки.

Але цей виїзд треба уплянувати. Одному відповідає цілотижнева проїздка авто, другому шум морських хвиль та гарячий пісок, третьому відвідини рідні чи друзів. Залежно від віку й успосіблення, кожна людина іншого прагне.

Але пляну тут потрібно. Бо залишене на долю випадку, або на останню хвилину, може принести невдачу, а то й розчарування. Тільки дбайливо підготоване дасть повну користь і розраду.

А головне — це усвідомлення. Тієї потреби переміни, що дремає в серці кожної людини і яка може здійснитись тільки літньою порою. Н. Я.

ЛИСТ ВІД ПИСЬМЕННИЦІ

Наша співробітниця Ганна Ключко нав'язала листування з Марійкою Підгір'янкою й недавно тому одержала листа, якого відпис тут подаємо: Дорога Ганно Іванівно!

Вашого листа я одержала ще в першій декаді лютого, але не могла Вам зразу відповісти, бо була прикріплена до постелі тяжкою недугою. Вибачте за спізнєну відповідь.

Я дуже вдячна Вам, що не забули мене. Я теж часто згадую свій побут у Довгім, згадую Вас, ту безпокійну, турботливу, люблячу матір, Вашого тихого, ніжного чоловіка та цікавих, розумних, життєрадісних Мирона й Тараса. Ніяк не можу увявити собі їх дорослими мужчинами... Жаль, що Ви не написали про них більше, але думаю, що в наступному листі задоволюю ните мою цікавість.

Автобіографію мені важко писати. Посилаю біографію, яка з малими додатками увійде до вибраних творів Марійки Підгір'янки, а які повинні б ще в цьому році появиться на книгарняних полицях.

Своїх друкованих творів не можу Вам післати, не маю ніодного примірника. Під час війни від запальної бомби згоріло наше мешкання, а в ньому

Співець Підгір'я

(У 80-річчя народин Марійки Підгір'янки)

Українська підсоветська преса подала коротку вістку про те, що дня 29. березня 1961 сповнилось 80 літ життя поетці Марійці Підгір'янці.

Недавно тому в огляді творчости Петро Кізко (гл. Н. Ж., ч. 6, 1960) признав їй перше місце в гурті поеток старшого покоління. А п'єса для дітей „У чужім пір'ю“, що пройшла з успіхом на сцені Філадельфії й Ньюарку, пригадала й цю ділянку її творчости.

Марійка Підгір'янка походить із мішаної українсько-польської родини. Не тільки це заважило на її дитинстві. А й факт, що в неможній сім'ї лісничого, де окрім неї був ще брат і три сестри, вона не могла одержати іншої, як тільки нижчу освіту. Але Марія Ленерт (таке було її дівоче прізвище) знайшла шлях до світла і звання. Самотужки підготувалась до іспиту за 8 клас виділової школи, а потім теж всупереч несприятливим обставинам, здала іспит на вчительку початкової школи у 1900 р.

Від тієї хвилини її життєвий шлях накреслився. Марійка Підгір'янка стала вчителькою із замилювання, з глибоким розумінням свого призначення, свого обов'язку. Вчителювала в Уторопах, Білих Ославах, в Рибні Косівського й Ворони Товмацького повітів. Та її дитинство й молодість пов'язані з Підгір'ям. Лагідні схили Карпат навіки врзались у її душу і в тіні їх зродились перші її вірші. Звідтіля літературне ім'я, що характеризує її.

У 1905 р. Марія Ленерт поєднала своє життя з Августином Домбровським. Активний учитель-дітяч пізнав у молодій дівчині русійну нотку ідеалізму й молоде

подружжя стануло разом до праці. Хто міг сподіватись отих усіх перешкод, що їх кидатиме доля на їх шлях? Спершу це були переслідування влади, що їм молоді ідеалісти були сіллю в оці. А по-

Марійка Підгір'янка
Ukrainian poet
Mariyka Pidhiryanka

тім грянула перша світова війна. Домбровського покликали до війська, а його дружину з дітьми евакуювали в табір для галицьких виселенців у Гмінді в Нижній Австрії. Жажлива це була подорож! Розпочався тернистий шлях матері, що верстала його сама з чотирма дрібними дітьми від табору до табору, від однієї праці до другої. Врешті в 1920 р. повернувся чоловік і поєднався з родиною, що тоді жила на Закарпатті. Знов із запалом узялось подружжя за вчительську працю, навчаючи там вперше українською мовою після кількостілітньої мадярської неволі.

Наслідки не дали на себе довго ждати. Чеська влада й місцеві реакційні кола не бажали собі того й подружжя у 1927 р. звільнено з праці. І в черговому році знов почали вони вчителювати в Галичині, живучи нарізно, бо йнакше не могли влаштуватись.

В тяжкій роботі пройшли роки. Наповнені працею й намаганням — дати освіту дітям.

У 1939 р., коли подружжя врешті поєдналось, стрівув поетку нещасливий випадок: наполохані коні повалили її на землю і спричинили важку недугу. Від тієї хвилини вона не повернулась до повного здоров'я. Прислабли її фізичні сили і вона перестала вчителювати. У 1957 році, коли її чоловік вийшов на пенсію, обоє переїхали до с. Рудного під Львовом, де проживають і досі.

Цей короткий життєписний нарис допоможе нам розглянутись і в творчості поетки. Писати почала вона в віці 14 літ під впливом краси гірської природи. І цей момент залишився для неї поштовхом, що міг її окрилити й серед найтрудніших життєвих умовин. Навіть у часі її мандрівки, коли вона жила в жахливих умовинах бараку, розквітлась її думка віршом на вид зеленого лісу чи щибету пташок.

Та вона була людиною свого часу й живо відчувала всі явища й події. Це було друге тло, на якому виростали її почування. І поміж тими двома бігунами — природою й Батьківщиною — пробігає вся її творчість.

У 1908 р. вийшла збірка поезій Марійки Підгір'янки п. н. „Відгук души“ з передмовою К. Малицької. Це вибір із її ранніх творів, що вповні характеризує її, як мистця. У ньому вже є всі елементи, що їх завважуємо й пізніше — згадана вгорі тематика, легкий мелодійний вірш, чистота й тепло почувань.

Дальші вірші Марійки Підгір'янки розсипані по збірниках і журналах. Хоч і мала вона підготовані збірки, проте не видала їх через мандрівку й трудні життєві умовини. Але це не впливало на її охоту творити й писати. „Мені приємно тоді, коли я пишу, потім мені байдуже, чи це буде друковане, чи ні. Відчуваю цю потребу так, як музика потребу грати і тоді пишу“, говорила вона.

Можна й закинути деяким вір-

все, що ми змогли придбати після першої війни. Згоріла наша бібліотека, а в ній друківані й рукописні мої твори.

Поздоровляю Вас сердечно і прошу передати від мене поздоровлення Миронові й Тарасові.

Марія Домбровська

9. квітня 1960

село Рудне

шам недопрацьованість і дещо архаїчну мову, про яку поетка не могла дбати. Але їм усе просвічує ясна думка і глибоке відчуття хвилини. У мелодійності її віршів криється велика щирість. Тому розуміємо її найкраще в простих переспівах із народніх пісень, у нескладних відгуках на враження природи. Але й між її рефлексіями на патріотичні теми чи життєві зудари трапляються майстерні осяги, як під оглядом змісту так і ясности висловленої думки.

Як дуже Марійка Підгір'янка ставила на службу свій поетичний талант — доказом її творчисті на Закарпатті. Там вона переключилась на місцеву говірку, пишучи й друкуючи вірші і п'єски для дітей, бо тільки тим способом могли вони дійти до місцевого читача. Цей цілий плідний час її творчості (8 літ) тепер для нас недоступний. Але й українська дівтора західніх земель черпала з її творчої скарбниці, бо Марійка Підгір'янка була співробітницею всіх дитячих журналів, що в тому часі виходили. Завершенням того є п'єска „В чужім пір'ю“, що й досі не сходить із сцени.

Невимовне горе матерей, що його свідком була в Гмінді, дало їй поштовх до поеми „Мати-страдниця“. Оця українська Ніоба, що оплакує своїх дітей при брамі цвинтаря, це немов мати-Україна, що її звучання завжди пробивається в рядках Марійки Підгір'янки. Поруч п'єски „В чужім пір'ї“, це третій її твір, що появився книжечкою.

А тепер Марійка Підгір'янка творить знову. Тут і там якісь „лісні про трактористок“, що їх містять навіть „товсті“ журнали. Та нехай! Справжні вірші Марійки Підгір'янки вже продзвеніли, а найцінніші з них закріпились на езії і в пам'яті її читачів. Прикро тільки, що на схилі віку і вона мусть віддавати данину, п'ючи „поетичний кумис“...

Л. Бурачинська

Збірник для дітей

„СРІБНА ЗІРКА“

Коштує 50 п.

Замовляти в Централі СУА

Олена Лай

Талісман

Не той тепер Миргород
Хорол-річка не та...

Павло Тичина

До ранку вже не спав професор української літератури Орест Трохимович Макух. Широко відкриті очі дивилися на старий сволок кімнати, а думки замкнулись одним словом.

— Кінець, — каже він вголос, поволі встає з ліжка, накидає на плечі легкий плащ і сідає до столу. Тут почуває себе зручніше. На столі лежать, освітлюючи паперові течки, безтіневі квадрати місячного світла, заломившись об край, гострими кутами вони досягають долівки. Поволі, дуже поволі рухаючись, ці ясні кути гіпотизують, стишують біль і тоді думками опановують спогади.

— Ще місяць тому в Києві лікар сказав: „Ідьте, професоре, до Миргороду, це вам допоможе, — миргородські радіоактивні джерела являються соціалістичним здобутком“. Робити операцію відрадив, — „треба випробувати інші середники“. І Орест Трохимович поїхав до Миргороду випробувати соціалістичний. А тут, майже щотижня, — атак. Наближався неминучий кінець... Скільки ще могло б бути? Рік..., певно, не більше... Що за цей час можна зробити? Закінчити осінній цикл лекцій, написати задуману „генезу впливів східної поезії“... На щось нове вже не вистачає сил... і часу. Від редагування журналі його помалу усунено — йому не вірили й багато з молодих зробились на соціалістичнім Парнасі більш впливовими, ніж він. Вони вчилися законів діалектики по студентських харчівнях між буряковою зупою на перше й пісними макаронами на друге, так само, як учили колись таблицю множення, й так само засвоювали: міцно й сліпо. Якась сила відбирала в них бажання самостійної творчості, жадання змін і в змінах шукання досконалости вищих мистецьких форм. Для них „природа речей“ була вияснена ідеологічними класиками — потрібно лиш повторити й пристосувати. А повторити схолястичні догми й пристосувати до них життя професор Макух не вмів і не хотів. Від цього він втік до своїх мирих книг. Книг старих, оправлених у тверді шкіряні обгортки, писаних для вічності, ще тоді, коли дух людський був вільний.

А навколо нього ширився простір порожнечі, відчуження й людського страху. Люди стали його боятися: він зробився неблагонадійний... Ця завідувачка з місцевої бібліотеки — одинокий і приймний виняток. При першій зустрічі тоді, коли він, гнаний безділлям містечкового життя, зайшов до бібліотеки — вона його впізнала.

— Це ви написали „До джерел пізнання українського вертепу“?

Мені сподобалось: пісня чаклуна над стовпцями згорілих тотемів. — Мала очі сірі, добрі.

Того вечора повертався з бібліотеки, засадженим рахітичними ялинками, сквером імені того, що темним масивом бовванів там, на перенесенім із кладовища марму-вім п'єдесталі. На нім колись напевно поверх сумних берез і шипшини височів білий янгол, охороняючи ворота неминучого; тепер цей, зодягнений в залізо-бетон-вий одяг, опертий на барельєф з колон і винограду далеко відки-неною рукою показував шлях до майбутнього. А в його тіні, нари-сованій світлом близької ліхтарні, вперше прийшла ця думка: може ти пішов не тими шляхами життя? Шляхи є різні. Людині належить вибрати свій. Ти вибрав гонитву за фата-морганою: „Навіщо, бач-те, те згадувати, що давно мину-ло, будити Бог-зна колишнє, до-бре, що заснуло“... Ти будив і тепер лишився „як чаклун над згорілими тотемами“.

Може та невідома студентка з-перед років й була єдино по-трібна для життя, що йому напи-сано було прожити. Тоді вона пи-сала до нього листи, сповнені ко-ханням і болем...

Поволі рухаючись, щоб не роз-полохати тіні спогадів, Орест Тро-химович засвітив на столі лямпу. З нижньої шухляди вийняв дере-в'яну різьблену касетку зі стари-ми, пожовклими паперами, серед яких були дипломи, грамоти, при-ватні листи. Окремо — листи від неї. Зберігав, як пам'ятку. Чо-му? В першому з них він прочи-тав:

...інколи я йду за Вами й стаю під тими каштанами, де стояли Ви, беру опалий листок і кажу: на нім стояв він. Одного разу я підійшла до Вас так близько, що від цієї близьости голова була сповнена дзвоном і ту-гою нездійсненого. Я дивилася на нашу відбитку в великім вікні „Букі-ністичної Книги“ й боялася, щоб Ви не піднесли зажуреної голови. Ви дивилися на Грінченковий „Соняшний промінь“; там у вікні, ми стояли ра-зом і я була безмірно щаслива, я знала, що досить Вам піднести свій погляд і подивитися на мене, — я розпічну говорити й скажу Вам мо-литву свого серця, таємницю гаряч-

кових ночей... Але Ви обійшли мене, як невидимий манекен, а я лишлася ще довго стояти. Я купила тоді ту книжку і вклала в неї кілька опалих із каштанів листів. Це буде для мене талісман... спогад про нашу спільну відбитку в вікні „Букіністичної Кни-ги“..

Вона лишилася для нього не-впізнаною: пішли кожен іншою дорогою; кожен вибрав для се-бе окрему...

Постукала в двері господиня, в якій Орест Трохимович винаймав свій маленький pokій. Був ранок і треба було зібратися до лічниці.

Професор згасив лямпу й по-чав швидко одягатися.

Нічна біль вже зовсім пройшла, лиш чувся трохи стомленим.

Господиня принесла склянку чаю, заправленого сухою мали-ною, і, роблячи лорядок, розпо-відала дрібні містечкові новини.

— Тепер вже трохи легше з

продуктами — хліб можна дістати без черги, щоправда не так, як було в ті роки, коли мій pokійний Пилип Петрович ходив до земства. Боже, що тоді було всього. За-раз чоловік не може навіть уя-вити собі того достатку. Я роз-повідаю часом своїй Марусі, то це для неї, як казка; — „Мамо, каже, — ти все говориш про шкідливі предмети, гляди, щоб то-бі економічну контр-революцію не пришили... тепер небезпечно і з рідною дочкою розмовляти: лю-ди пішли такі зрадливі, але Ви, Оресте Трохимовичу, — чоловік старої інтелігенції. Вас і Маруся також дуже шанує, сама якусь сказала, — мало залишилося та-ких людей, як наш професор — ежові рукавиці всіх прибрали. А й люди, я вам скажу, не є розум-ні: сидіть тихо, коли влада так хоче. От і сьогодні: йду на базар отим сквером, де Маруся каже, за

часів Гоголя була якась знаменита калюжа — її оце лиш недавно цілком засипано піском та огорожено, як тепер кажуть, зеленим насадженням і пам'ятника з простягнутою рукою поставлено; так на ту руку сьогодні ранком хтось рваного кошика почепив, казали — з гнилими огірками місцевого колгоспу його же імені. Кожний пройде, а зняти не зніме, бо боїться, щоб його, часом, не зазідогрили в співучасті злочину. Навіть міліціонер удав, що нічого не бачить. А одна найшлася, що зняла. Активістка в нас є — її чоловіка репресовано, а вона за партійними бігає. Вимастилася геть вся — з кошика тече, — там ще й гнилі помідори були. Тепер почнуться знову репресії та афрешти. В черзі казали, що по нашому району норму вже виконали, але, коли такий випадок, то буде зустрічний плян і людей знову забіратимуть. І де їх стільки дівають? Добре, що мій Пилип Петрович померли...

— Ви забагато говорите, — сказав втомлено Орест Трохимович.

— Тільки з вами, тільки з вами, — заклопотано заметушилась господиня. Хата була прибранна й вона пішла.

Коли згодом приймала зі столу склянки, — попросила:

— Ви, Оресте Трохимовичу, не говоріть про це Марусі...

В лічниці лікар оглядав Ореста Трохимовича недбало. Так роблять люди, яким шкода даремно страченого часу. Про нічний атак Орест Трохимович промовчав.

Обідав і вечеряв, як звичайно, у містечковій реставрації. А вечором потягло до бібліотеки. Може від своєї самотності, а може через хапливі оглядини лікаря, — з'явилось це бажання: дивитися на тихий профіль завідувачки, спостерігати її спокійні рухи, слухати її, байдуже, що вона не говорила б.

— Прикраси вечорів старого парубка — мрії непережитого й неповоротного, — думав вже в бібліотеці Орест Трохимович, листаючи давно прочитане „Червоне й чорне“. Уже було по десятій — властивий час закриття бібліотеки. Окрім нього в залі нікого не

було. Завідувачка сиділа над своїм столиком з абонентами читачів; перед нею лежала розгорнена книга, але задумана в себе, сторінок не листала.

Орест Трохимович тихо, щоб не стривожити її спокою, підійшов і заглянув через плече: була його давня, з-перед десятих років, розвідка про творчість Лесі Українки.

— Цікавитесь моєю роботою, чи Лесею?

Відповіла, наче продовжуючи давно почату й нескінчену розмову:

— Ваш погляд на сильну індивідуальність такий оригінальний і зовсім не зайознений поняттям сьогоднішньої геніяльності. Ви вірите в Месію українського народу?.. Чи це можливе в умовах сучасного... сучасності? — виправилась трохи зніяковіло; голос тихий, довірливий.

— Проблема сильної індивідуальності це, радше, проблема маси й особи. Це коштувало колись життя мого старенького вчителя: йому думалося, що він цілком пізнав дух сучасності, коли твердив про зникнення генія разом з іншими атрибутами царського режиму: „Живемо в епоху, — казав він, — коли наука вже остаточно з'ясувала ролі провідника, як усобищення волі прогресивної класи“. Він мав необережність повторити це кілька разів. Навіть після того, коли належні чинники вияснили йому, що така теорія являється виявом повзучого емпіризму в трактуванні класичних вчень і сповнена деякими персональними натяками, знецінюючи значення нашого вождя: гей-би він — не він, а ціла класа... Бідачисько не змінив свого твердження. Тоді виявилось, що він був на послугах фальсифікаторів історії й його забрали...

Орест Трохимович цим спогадом зрушив мур власної стриманості. Говорив далі про прихід нового Камінного Гостя, жорстокого, як Калігула, — милосердного, як Христос; пророкував занепад соціальних Дон Хуанів, що спокушували легковірні народи мріями нездійсненого... Ці думки з'явилися щойно і Орест Трохимович сам дивувався, як легко

вони знаходили своє оформлення в цій розмові.

— Ім'я цього Месії? — спитала вона.

— Тріумф законів Творця.

— І що буде потім: рівність, братерство, любов?

— Цей божеський символ сплюжено, спримітизовано до спекулятивної агітки, на яку ловили дурнів у сімнадцятім. Що лишилось від нього в наш час? Рівність запроваджена була не любов'ю, а насильством і насильством удержувана. В наслідок чого втрачено і свободу, і соціальну любов, і саму рівність, бо для підтримування насильства зросла нова панівна класа. Це є соціальний парадокс наших днів.

...Усмішка безпорадності, а погляд казав, що слухає уважно:

— Людство мусить знати свій вік: ті корінні зміни, що сьогодні насаджуються вогнем і мечем, в час їх дозрівань прийдуть самі, коли вони є життєво неминучі, й тоді їх поява буде такою ж природною, як сьогодні схід сонця. Передумова людського прогресу полягає в творенні для кожної особи ідеалів завершеності її власного життя в час його посідання. — Закінчив Орест Трохимович з піднесенням, яке в останні часи його рідко навіщало.

— Отже, революція й те все... лиш болотні вогні?

— Привід, що матиме людство ще довго, вимагаючи собі жертв із крові й сліз.

— Хіба тільки слюзи і кров, і не буде більше радості серед людей?

— Гете сказав, що сліз і сміху, горя й щастя порівну треба знести кожній людині. Загальна сума доброго і злого взаємно зрівноважуються, — це перший принцип нейтральності гуманізму... й заплакана мати колись усміхнеться. — докінчив усміхаючись сам.

Тоді вона сказала:

— Мого чоловіка репресовано, — це було без зв'язку з попереднім. І Орест Трохимович механічно запитав:

— За що?

— Стаття п'ятдесят вісім-сім... Лишилась при мені наша донечка. Мрія — так я назвала її.

(Докінчення на ст. 8)

Успіхи молоді

З-поміж молодих мистецьких сил недавно тому звернула на себе увагу **Лідія Остап'юк**. Уродженка галицького Поділля вона прибула зі своїми батьками в 1950 році до Америки і поселилась у

Лідія Остап'юк

Miss Lydia Ostapiuk, a talented art student of the Miami University, Florida, was granted a 4-year scholarship.

соняшній Маямі. Вже в нижчих класах середньої школи проявила здібності в мистецтві, зокрема в малярстві. Кожного року здобувала першу нагороду своєї школи. За виїзняткові здібності дістала право вчитись основ малярства в університеті, дарма, що ще відвідувала середню школу. І в минулому році, закінчивши її, одержала повну стипендію (4 роки) на студії мистецтва в Маямському університеті.

Ця велика перемога не прийшла їй легко, коли зважити, що за цю стипендію старалося багато кандидатів із 11-тих середніх шкіл нашого міста. Директор Відділу Мистецтв, Клайтон Чарлз, вручаючи мисткині документ про наділення стипендії, заявив: „Серйозність і ширість, із якою Лідія ставиться до свого улюбленого мистецтва з однієї сторони, а напо-

легливість і витривалість із другої, здобули їй перемогу“.

Молода мисткиня бере живу участь у житті Маямської громади, як декляматорка і солістка. Її другим талантом є чудовий сопран, що його вона вишколює у добрих учителів вокального мистецтва. Маямська громада, а зокрема Союз Українок і МУН є горді зі своєї надійної членки, що прикрашує своїми виступами їх імпрези.

Л. Візняк

**

Нещодавно промайнула в українській пресі вістка про другу молододу студентку мистецтва, **Ірину Несторович** у Шикагу. Молода мисткиня походить із Перемишля. Малою дитиною прибула з батьками — д-ром Романом Несторовичем і його дружиною до Америки. Тут уже скоро проявились її мистецькі здібності. Закінчивши середню школу Ірина вступила до Розарі Каледжу біля Шикага, що його провадять Сестри Домініканки. Тут молода Ірина могла вдосконалювати своє вміння, а влітку 1960 р. вона відвідала Європу. Ця подорож по країнах давньої культури дала їй багато вражень. І от повернувшись, Ірина Несторович улаштувала виставку в залі свого каледжу.

Головною темою її творів, як пише преса, була — людина. Були там моделі з різних фаз життя, а найбільше релігійної тематики.

Вона ще є студентом мистецтва, пише преса. „Але той дух, що вона має у своїх творах, що його так важко описати словами, а найкраще можна тільки відчутти — це те, без чого мистецтво нічого не варте. Її твори назагал не є „приємні“ чи модні, а сильні, глибокі та певні своєї суті“.

**

Радісна несподіванка струснула українською громадою у Філадельфії. В кінцевому змаганні студентів Пеннсилвенської Академії Мистецтв **Ніна Климовська** здобула стипендію на виїзд до Європи.

У 1958 р. ми подали були її сильветку з нагоди повної стипен-

дії, яку одержала талановита студентка в Пеннсилвенській Академії. Впродовж трьох років студій молода Ніна удосконалювала своє вміння. До повного навантаження в Академії дійшли ще лекції, що їх слухала в університеті. Під час вакацій навчала рисунку в гарно поставленому дівочому таборі. При тому відгукувалась на всі події українського мистецького життя, відвідуючи виставки чи виставляючи. Тісний зв'язок удержувала з Українською Мист. Студією у Філадельфії, де ставила свої перші кроки.

До змагань за стипендію приступила з кількома стінописами й картинами. Наскрізь модерні речі знайшли признання і поруч з іншими одинадцятьма студентами молода Ніна здобула нагороду. Тепер здійсниться найбільша її мрія і вона може оглянути вели-

Ніна Климовська

Miss Nina Klymovsky, a talented art student at the Pennsylvania Academy of Art, received a scholarship for visiting different European cities.

кі твори світової культури в європейських країнах.

Ніна Климовська талановито ілюструє, чого доказом є її рисунки в нашому журналі. Радіємо цим успіхом молодішої нашої співробітниці й бажаємо їй сил та снаги для дальшої праці.

Л. Б.

ТАЛІСМАН

(Продовження зі ст. 6)

Встала з-за стола, пішла закрити двері. Повернувшись до нього запитала:

— Зайдіть до мене на чай, моя кімната поруч.

Кімната середніх розмірів, розділена параваном на дві частини, в другій на каналі спала її дочка. На маленькій столику стояв, покритий серветкою, чайник:

— Прошу випити склянку чаю, доня загріла для нас... ви їй відразу сподобались.

— А мамі?

— Коханий, ти ж знаєш...

Він нічого не знав, але це було вже неважне...

— „Не той тепер Миргород, Хорол-річка не та“... наспівував другого ранку на власний мотив Орест Трохимович. Ішов своєю звичайною дорогою до санаторії. Поросла споришем стежка бігла через садки стареньких з досягаючими овочами, дерев, через кладку, перекинену над струмком і далі, вже пісками, поміж рідко розкинутих сосон, аж до так само, як і пісок, жовтих із тавром поспіху й недокінченості бльоків новотвореного курорту.

Вчорашнє почуття його не покидало, від чого був наче молодший, красивіший, здоровіший.

— Невже життя змінилось — думав Орест Трохимович — і віднайшлась інша дорога? Трохи запізно. Чисте епікурейство, коли лишився ще рік... зрештою лікарі можуть помилятися і вийде трохи більше... Але цей рік він збереже для себе, — з владою буде лояльний. Він хоче жити так, як і всі, і буде дуже лояльний; як ті, що вчаться діалектики між буржовною зупою і пісними макаронами. Хай живе влада... й лояльність. Хай живе й пасеться...

В цей момент зобачив її, Зодягнена в темну суконку — стояла в рідкій тіні, колись громом розбитої сосни. Під рукою — книга. Підійшов. Була дивно бліда й мала очі... очі кольору сивого осіннього полину... Заговорила відразу хапливо:

— Любий, тікай..., зараз, негайно. Мусиш йти... йти до другої

залізничної зупинки. Тікай ще сьогодні.

— Але чому?

— Тебе заарештують, може вже тебе шукають... Я не хочу, я не хочу, щоб ти зник так, як мій чоловік. Всі зникають, але ти не можеш — ні. Тікай, коханий... О, не питай. Не питай нічого, — я все скажу сама... все... Це за вчорашню розмову в бібліотеці, за тобою вже давно стежили. Твій кожен рух, твоя думка, слово... І вчора докінчилося: все, що було тобою сказане, записано... Я також маю обов'язок співпрацювати: хто що говорить, читає — маю звітувати про все. Але про тебе, коханий, ні, це не я, я нічого не знала. Вчора мені дали підписати свідчення проти тебе. Вчора вночі. Вони спішилися... Тепер ти вже все знаєш. Тікай, мій любий.

— Ви сексот?..

— Так, так... Я була такою самотньою, як репресовано мого чоловіка... Лишилася разом із Мрією. Ми мусіли якось жити: я хотіла, щоб вона виросла розумною, чесною, широкою. Мені запропонували роботу в бібліотеці, а потім поставили ці вимоги... й я вже інакше не могла... я сексот... Це вже не мало значення, мені здавалося, що я давно вмерла. Якоїсь осени мені зробилося страшно жити, і жах вбив у мені людину... і було все байдуже і однаково... Ти знову пригадав мені щось зі світу людських ілюзій... Тікай, коханий, тікай, бо й ти зникнеш, як інші. Візьми цю книгу, її зберегла я з часів, коли ще була людиною і мала багато казкових мрій. Це талісман, що допоміг зустріти тебе. Тепер іди, бережи цей талісман, може допоможе нам зустрінутися знову.

Від санаторії до них наближались двоє цивільних, одягнені у звичайні сірі вбрання.

...Ті завжди спізнювався... тобі завжди бракувало часу... Лиш ці приходять своєчасно. Це стандарт людей автоматів, що схожі між собою, як піскові зерна. Стандарт, запозичений з середнього сходу, де око поета не знаходить точок прикладання в одноманітній, як каракумські піски, масі. Лиш деспотові, поставленому на чолі племені, належить-

ся воля думки й чину, — йому й геній поета... Інколи новий тип виростає на старім корінні і тоді лишається, як обгорілий тотем, в чорній суконці під розбитою громом сосною. Це добре було б до моїх незакінчених „генез“.

Вже у в'язничному коридорі він пригадав собі її дарунок. Тоді поклав книгу до кишені. З ненавистю вийняв її тепер і шпурнув у далекий кут. Летючи, книга розгортала свої сторінки і з них випадали сухі, майже спорохнєвілі, листки каштана. Вони тремтіли в сяйві соняшного проміння, що падав через ґратоване вікно і тихо лягали на бетонову долівку.

...Каштани... київський бульвар, Букіністична Книга... вона...

Він все зрозумів. Кинувся й підняв Грінченкову новелю. На колінах, тремтячими пальцями став збирати крихкі, пересохлі листки, намагаючися вкласти їх назад до забрудненої книги, а з пересохлих уст спало сухе ридання.

НА ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКА

Відділи СУА проявляють себе успішно в акції збірки на пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні. Велику несподіванку зробив 34 Відділ СУА у Коговзі, що пожертвував 200 дол. Окрім того 5 Відділів СУА уже зложили столяріві пожертви, а саме — 3 і 4 Відділи в Нью Йорку, 22 у Шикагу, 42 у Філадельфії і 64 у Нью Йорку. Як гарно, що саме Відділи, відзначені недавно з нагоди 35-літнього ювілею, виказують таку активність!

По 50 дол. зложили дотепер три Відділи — 7 в Акроні, 54 у Вилмінгтоні і 70 у Пассейку. Чекаємо дальших відомостей!

МАТИ РОКУ

Америка не тільки уфундувала День Матері, поширивши цей звичай у цілому культурному світі. Але висуває тепер вибір Матері Року. Спеціальний, до того покликаний Комітет іменує матір кожного стейту, розваживши кандидатури різних осіб, запропонованих організаціями, церковними комітетами, громадами. Із тих п'ятидесяти матерей потім вибирають Американську Матір Року.

Крізь творчість Оленки Гердан

Дев'ять літ тому „Наше Життя“ представило Оленку Гердан і її мистецькі прагнення читачкам нашого журналу. Оленка Гердан жила тоді у Вінніпегу. Перші її виступи знайомили українську публику в Канаді з напрямом її танку і здивували.

Бо глядачі, привчені до строгих ліній клясичного балету, побачили щось зовсім нове. Це не було швидко кружляння по сцені в добре відомих уклонках і піруетах. А вільні, хоч і вимірені рухи, що з них кожен був інший. Підмальовані музикою і костюмом — вони щось висказували, до чогось змагали.

І ця форма танку, що зветься „виразовим“, подарувала нам Оленку Гердан. Бо власне в ній, в тому свободному вияві мотивів і форм, могла проявити себе її душа. Шукаючи гармонії в рухах, вона відчула ритм народньої пісні, зрозуміла чар сільської дороги, схопила бризки спливаючої води і блиск сходячого сонця.

Недавні речитали в Нью Йорку й Філадельфії дали перегляд її творчості. Це стилізації народніх танків (Дрібушка, Метелиця, Дум-

ка-коломийка), це описові, чи пак виразові поеми (Дорога, Колицькова, Римський фонтан) і вкінці велика епопея жіночого горя — Плач Ярославни. Бракує тут інших її креацій, як виразової „Радости“ чи романтичного „Золотого сну“. Але програма дає перегляд найважливіших етапів її творчості.

— Я вже дитиною почала танцювати, — відповідає Олена Гердан на запит. — Мене невимовно притягали всякі прояви руху. Раз, пам'ятаю, задивилась я на танцюючих циганчат і це коштувало мені стрічок із волосся й черевиків, бо вони, кляті, не хотіли пописуватись „безплатно“. То ж повернулась додому босоніж..

— А потім сільські музики... Доля носила мене по різних окраїнах української землі. Я ж уродженка Жаб'я на Гуцульщині, потім жила з батьками в Порошкові, Вел. Бичкові й Ясіні на Закарпатті, ходила до школи в Празі й Перимишлі, мандрувала по Гуцульщині, Бойківщині та Лемківщині. І ловила всюди той ритм, що рухає наших людей у жвавому танку. Пізніше я доповнила собі це, простудіювавши книжку В. Вер-

ховинця. Він же найкращий наш знавець народнього танку.

— А коли я почала вчитись танку, питаєтесь? — Закінчивши кількамісячний курс балету в Празі (Ол. Костін), я подалась до Львова. Тут перші лекції в далекрозістки Оксани Дрогомирецької дали мені засадниче розуміння виразового танку. Рівночасно проходила універсальну Школу Танку під мистецьким проводом Марини Броневської, учениці Мері Вігман. А коли вибухла війна і я познайомилась у Львівському Театрі зі школою Валентина Перяславець, а згодом Клавдії Ошккамп, — я пізнала й засади клясичного балету. Та властивого завершення зазнала моя освіта щойно тоді, коли я стала вчитись у Відні, в Розалії Хладек. Вона — творець власної методи танку, основаної на виразі. На її думку рух повинен виходити з осередку, який знаходиться на осі людського тіла. Звідтіля промінюють рухи на всі боки.

— Програма Речитало дійсно побудована на головних моїх танках. Але все ж таки жаль, що я не могла показати моїх улюблених — „Осени“, муз. Чайковського, „Блищальця“, муз. Рахманінова, „Вальса“, муз. Пуляна, „Шумки“, муз. Завадського...

Оленка Гердан — знавець народнього танку і довгі роки навчає українську молодь. Завдяки їй багато нар. танків увійшло між дітвору й молодь. На запит Оленка Гердан усміхається.

— Почалось воно ще в Українській Захоронці у Львові, коли я проводила з дошкільнятами інтерпретації пісень. Вчила я також танків дітей у Рідній Школі. З групою Оксани Дрогомирецької і Марини Броневської я виконувала різні танки. Наприклад, при постанові вийнятків з опер я організувала танки до „Євгенія Онегіна“. Пізніше із доручення НТШ об'їхала Лемківщину й вибирала елементи лемківського танку. Підготувала зі своєю групою танок „Лемківське весілля“

„Княжі Гагілки“ вивела Оленка Гердан у Торонті в 1956 р.

Відійшла віддана мати

(Пам'яті Марії Морачевської)

У долі людини лежить нераз дивне призначення. Іде вона своїм упорядкованим шляхом, переборює великі й малі перешкоди, добивається чогось і врешті розбивається об зовсім незаметну дрібницю. Так воно було із життям Марії Морачевської. Її шлях — це одне прямування вперед і вглиб, це одне змагання до вершин. Щоб обірватись зовсім несподівано внаслідок автомобілевого випадку.

Марія Морачевська народилась у родині Кромпеців у Соколовіці, на Золочівщині. Невідомо коли вона покинула рідні сторони, бо всі її дитячі й юнацькі спогади були зв'язані зі Львовом. Там вона в рр. 1911-13 закінчила торговельну школу „Просвіти“, у 1921 р. здала семінарійну матуру. А що змалку виявився в неї хист до рисунків, то в рр. 1922/23 відбула

ще рік науки у Держ. Школі Промисловій у Львові.

Молода вчителька могла закінчити тим свою професійну освіту. Та її тягнув світ ліній і кольорів, що розгортався в малюнках О.

Марія Морачевська
The late Maria Morachevsky,
teacher and talented painter,
member of UNWLA.

та вибух війни перешкодив нам у виведенні того заміру. Вчила я також українського танку й ритміки під час нашої мандрівки. Але щойно в Вінніпегу відкрила власну школу танку, яку продовжувала при Українському Музичному Інституті в Торонті. А тепер навчаю в Нью Йорку.

— Як молодь сприймає ці речі? — Дуже вдячно. Танок, особливо народний, лежить нам у крові. Кроки козачка, гопака, коломийки легко засвоює собі кожна українська дитина. Ще більше можна це сказати про обрядові танки, як гагілки, обжинки. Пригадую собі „Княжі гагілки“ виведені кількарізово в 1956 р. в Торонті, що дали мені й дівчатам багато радості.

І справді! Велике і вдячне завдання перед нашим хореографом. Передати багатство народних танків нашій молоді, пірвати її красою його ритму — це окрім неї ніхто не зуміє. Основи до того дав В. Верховинець, а його танці продовжував поширювати В. Авраменко. Але завершити це в вільному світі може тільки Оленка Гердан.

Л. Бура

Новаківського. Вона стала відвідувати його школу і в рр. 1922-25 набрала тут любови до краєвиду. Світ образотворчого мистецтва, що відкрився їй, спонукав її поглибити своє знання. Вона студіювала історію мистецтва у Львівському університеті, а в 1929 р. здала державний іспит учительки рисунків середніх шкіл.

Вчителювання стало її стихією. Навчання рисунків перетворилось у предмет прикладного мистецтва, в якому вона виявилась майстром. І в гімназії та в фаховій школі СС. Василіянок вона передавала сотням дівчат свою любов до орнаменту. Навчала вона також у фаховій школі „Труду“. У предмет ручних робіт вносила мотиви нашого народнього мистецтва в особливий, сублимований формі, підбираючи до того відповідні матеріали і шви.

У тому часі зайшла в її житті

велика зміна. Молода вчителька пізнала й покохала талановитого правника Юрія Морачевського. Увійшовши в його родину, з її побутом і давніми традиціями (мати її чоловіка Софія була першою лікаркою-українкою в Галичині, а Наталія Кобринська його тіткою) вона напричуд добре зрозуміла її атмосферу. Дім молодого подружжя відзеркалював це. Не тільки зовнішнім своїм оформленням нагадував давнє приходство, але й змістом свого життя, що служило науковим і мистецьким інтересам. Двоє діток завершили щастя молодого подружжя.

Та удари долі не дали довго на себе чекати. У 1937 р. помер чоловік від затяжної недуги. Від тієї хвилини життя ставило перед Марією Морачевською щораз трудніші завдання. Вчителюючи далі, вона оберігала свою малу родину, як могла. За німецької окупації довелось їй якийсь час вчити в українській Мистецько-Промисловій Школі і цей час вона з радістю згадувала. А потім почалась велика мандрівка, що провела її крізь Відень до табору Ландек, а звідтіля до Америки. Які вона проходила труднощі на цьому шляху, Бог один знає! Та в неї ніколи не було сумніву й вагань: вона знала, що має стати своїм дітям і за матір і за батька і не боялась нічого. З вірою у поміч Божу йшла вперед.

До Америки прибула вона в 1950 р. при допомозі акції звід фонду „Мати й Дитина“ і замешкала в будинку СУА. Нелегкі були її перші кроки. Здоров'я не дозволяло їй на важку фабричну працю, а клопоти за сина забирали спокій (дочка почала студії медсестри). Та вже в 1951 р. вона могла вернуться до улюбленої вчительської праці. Тоді то заснувалась парохіяльна школа св. Миколая і Марія Морачевська стала вчити першу класу. Дарма, що вже зрілого віку, вивчила так англійську мову, що могла нею провадити навчання.

Дев'ять літ провадила вона ді-

Українські діти з Польщі

Не знаю точно, коли саме прийшла нам думка дітей спровадити. Ми все хотіли мати більшу родину, але Бог обдарував нас тільки одним сином. Мій чоловік мав брата, який згинув і залишилась його вдова з дітьми. Вони перебували в Польщі. Які обставини, під оглядом матеріальним, в Польщі всі знаємо, а ще для наших українців.

Якось ми загадали, чи не спровадити б нам одне з дітей до Америки, якщо мати погодиться. Ми думали про дівчинку, Галю. Але наш син почав просити, чи не міг би прийхати ще й хлопця, Роман, що є його однолітком. Ми погодилися і тоді чекали тільки згоди матері дітей, щоб почати відповідні старання. Мати згодилася, щоб діти

твору тієї парохії й серед дітей і батьків здобула собі справжніх приятелів. Покинула цю працю щойно тоді, коли син її, закінчивши інженерські студії, перенісся до іншого стейту й бажав мати матір при собі.

Та впродовж цих літ Марія Морачевська ніколи не кидала пензля. Навчання штовхнуло її колись на прикладне мистецтво, а в житті доводилось виконувати різну працю. Та її завжди тягнуло до мольберту й вона залюбки малювала. Як казала нерас — у трудні моменти життя це давало їй відпруження, а в радісні хотілось передати щось із своєї радості на полотно. Виконала також на замовлення Союзу Українок Америки портрети Наталії Кобринської, Лесі Українки й княгині Ольги. Намалювала ікону Божої Матері для шкільної каплиці парохії св. Миколая й цією працею дуже дорожила. Бо Марія Морачевська була глибоко віруючою людиною і в цій прикметі криється також її велика сила.

Невідомо котре з її життєвих завдань переважило. Вона була гонким, вдумливим мистцем, талановитою вчителькою і відданою матір'ю. Мабуть Господу Богу наймилішим було оте третє, бо дозволив їй завершити його.

Л. Б.

приїхали до Америки на постійне. Певно нелегко було їй відпускати своїх рідних дітей у чужий, далекий світ, але обставини просто змушували її до цього. Тоді ми почали старатися про приїзд дітей через еміграційне бюро у Філадельфії і адоптаційне бюро у Вашингтоні. Тягнулися ці старання майже цілий рік. Кілька разів ми вже були певні, що дітям таки не вдасться прийхати, але вкінці вони таки прийхали на велику радість нас усіх. Мій син має товариша-ровесника, а я дістала доньку, яку все дуже хотіла мати. Діти привикли до „нового світу“ дуже скоро. Вони не говорять добре по-українськи, а спеціально молодша дівчинка навіть не вміла по-своєму молитись. Мати перестерігала, щоб діти ніде не говорили інакше як по-польськи, бо за українську мову чекали їх переслідування, що ще утруднило б, і без того тяжке, життя. Діти скоро зжилися з нами. Ми стараємось заступити їм батьків і по році будемо їх адоптувати. Американський закон забороняє робити це скоріше.

Ми післали їх до суботньої школи українознавства. Діти роблять великі поступи. Також в американській школі добре дають собі раду. Ми тішимось їхніми досяганнями й молимо Всевишнього, щоб дозволив нам виховати їх на добрих дітей свого народу, на корисних громадян своєї прибраної країни та на потіху нашої старости.

Софія Цибак

містоголова 54 Відділу СВА.

ПОДЯКА

Цією дорогою складаю щирю подяку 38 Відділові СВА в Ленсінгу, Миш. і всім приятелям за щире слово розради в моєму горю, як рівнож усім учасникам похорону за віддану останню прислугу моїй дорогій дружині Христині, що відійшла у вічність. Прошу в її імені прийняти пожертву 20 дол. на пресовий фонд журналу Наше Життя, що його вона так щиро любила.

Степан Пилипчук

Сім'я Цибаків у Вилмінгтоні по-більшійшлась, стягнувши двоє діток із Польщі

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА ДІТРОЙТ, МИШ.

Ділимось сумною вісткою з членством СВА, що дня 24. лютого ц. р. відійшла у вічність із волі Всевишнього членка 23 Відділу СВА Францішка Терлецька, проживши 54 роки. Походила з містечка Городенка, пов. Коломия. До Америки прибула в 1948 р. і того самого року вступила до нашого Відділу. Полишила в смутку чоловіка Василя, дочку Марію та дальшу родину. Похорон відбувся 28. лютого з заведення Градовського, де попрощали її у вічну дорогу голова Відділу при великій участі членок.

Спи, сестро, тихим, вічним сном, а прибрана земля хай буде Тобі пером!

Євдокія Кахній, рек. серк.

Нью Йорк, Н. Й.

Членки 3 Відділу СВА взяли дня 13. березня 1961 численну участь у Службі Божій за упокій душі бл. п. Єви Кобзар з нагоди 10-ліття її смерті. Покійна була довгі роки урядничкою 3 Відділу СВА і положила багато праці коло його розвитку. Як секретарка, на якому то пості вона померла, виконувала свої обов'язки зразково. Не щадила ні гроша, ні труду, де йшло про добро Відділу й народньої справи.

Після Служби Божої членки зійшлися в домі голови п-ні Марії Марусевич на спільне снідання і там щирим і теплим словом згадали Покійну.

М. Д.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ЛЕНСІНГ, МИШ.

Вістка про смерть Христини Пилипчук пройняла нас глибоким сумом. Вона була нашою членкою від заснування Відділу і хоч їй було далеко, бо проживала в Джексоні (38 миль), про те ніщо не могло стримати її від приїзду. Чи зима, чи літо, все була присутня, а торік була головою Відділу. Веселої, привітної вдачі, вона здобула собі багато приятелів.

До Америки приїхала в 1913 р. з с. Люблянки Вищі, пов. Збараж. У Клівленді вийшла заміж за Степана Пилипчука, а в 1921 р. вони перебрались до Джексона. Від р. 1927 п-во Пилипчуки стали приїжджати до Ленсінгу й брати участь у нашому громадському житті. Не було в нас почину чи підприємства, в якому покійна Христина не брала б участі. Ще 19. березня була в Ленсінгу на Шевченківському святі, а за п'ять днів її не стало...

Полишила в смутку чоловіка Степана, двох синів і дев'ять унуків. Належала до 160 Відділу Укр. Роб. Союзу. Ховали її з Єпископальної церкви св. Павла при великій участі народу. Прибула родина та ближчі й дальші знайомі.

Спи, дорога Союзяно, нехай Тобі буде легкою прибрана земля!

А. Наконечна

голова 38 Відділу США

БРОНКС, Н. Й.

Дня 18. квітня ц. р. помер у 84. році життя чоловік нашої заслуженої членки **Йосип Хомів**. Прибув до ЗДА у 1906 р. з с. Підгайчики, пов. Перемишляни. Полишив у смутку дружину Єву, двох синів, Андрія й Данила, двох дочок Марію й Анну, невісток, зятів, п'ять унуків і одного правнука. Похорон відбувся з церкви Чесного Хреста в Асторії. Службу Божу відправив о. парох Андрейчук, в якій взяла участь родина й члени організацій, до яких покійний належав. По похороні родина запросила на перекуску, де попрощав Покійного п. Іван Завіжан-

На Фонд Репрезентації

Недавно тому розписали ми збірку на кошти подорожі представниці Союзу Українок Америки на Конвенцію Ген. Федерації Жін. Клюбів у Маямі. Участь США у цьому З'їзді американського була необхідна, коли хочемо втримувати приязні взаємини і поширювати нові зв'язки.

На жаль, наші Відділи не виявили належного розуміння. Тоді коли радо жертвували на виїзд нашої представниці на Конгрес Міжнар. Жін. Ради в Істамбулі, тут зложили всього 75 дол. А форум Ген. Федерації Жін. Клубів не меншої для нас ваги! Ця організація начислює 8 мільйонів членів й відзначається великими впливами. Діяти в американському середовищі для нас так само важливо, як і в міжнародньому.

Зібрана сума не відповідала дійсним коштам подорожі й побуту і з жалем ми мусіли відкликати нашу участь. Цей прикрий досвід каже нам у майбутньому присвятити пильну увагу справі нашої репрезентації. Не забуваймо, що нас оцінюють в залежності від нашої приязности й нашого виступу. Там де нас немає — нас забувають!

Екзекутива США

У змагу за Наше Життя

Наш констест приєднання передплатниць продовжується. Щораз більше пресових референток бере участь у ньому. Також і не-членки США приєднують нам читачок.

У цьому часі признано нагороди — 1 Відділ США (п-ні Катерина Пелешок), 28 Відділ США (зібрани пп. Гордицька й Карапінка) і 43 Відділ США (п-ні І. Осідач. Про їх рішення, як думають використати нагороду, ще не маємо відомостей. Також признано нагороду 47 Відділові в Рочестері (зібрани пп. Руснак, Шутер і Холевчук), яку призначили на передплату для своєї „бабусі“.

Пригадуємо умовни констесту: всі ті, що приєднують нам 5 передплатниць і пришлють передплату, дстають одну передплату Нашого Життя даром або книжки видання США на вартість 5 дол.

Подаємо нижче список тих, що приєднали нам передплатниць у часі від 28. березня до 23. травня 1961:

Марія Баб'як, Філадельфія (28 Від.)	1	Стефанія Луцик, Торонто	1
Т. Білас, Торонто	1	Марія Мазур, Філадельфія	1
Осипа Блюй, Випани (61 Від.)	1	Анна Наконечна, Ленсінг (38 Від.)	1
Стефанія Вільшанецька, Клівленд	1	Олена Орицин, Денвер	1
Дарія Гузар, Ніксон (65 Від.)	1	Іванна Осідач, Філадельфія (43 Від.)	1
Марія Демидчук, Бруклін	1	Надія Пастушенко, Нью Йорк (64 Від.)	1
Д-р Євгенія Єржківська, Сиракузи (68 Від.)	2	Ірина Руснак, Рочестер (47 Від.)	1
Катерина Качмарська, Лардж Норт	2	Ольга Соневицька, Нью Йорк	1
Лідія Кассараба, Шикаго	1	Оксана Середюк, Дітройт (Від. 56)	1
Стефанія Коваленко, Геркімер	1	Ольга Хруцька, Ньюарк	1
Юлія Кучер, Питсбург	1	Ірина Щерба, Вилмінгтон (54 Від.)	1
Анна Копцьох, Брадфорд	1	Хто черговий?	

Адміністрація „Нашого Життя“

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу незабутньої членки Христини Пилипчук складають 5 дол. на пресовий фонд Нашого Життя

Професор і Марія Овчинники

Комплет „Громадянки“ (5 чисел) коштує 1 дол.

Єва Корпало

ський від Т-ва „Просвіта“, а п-ні Єва Корпало від Союзу Українок Америки і Жіночої Громади в Асторії. Збіркою зайнялись пп. Єва Корпало і Марія Гелета. Зібрану суму 47.50 дол. розділено на церкву в Асторії 15 дол., на прес. фонд Н. Ж. 17 дол. і на радіо ОО. Василіян 15 дол. Щире Спасибі!

Невдача з „новою людиною“

Звертаючись думками до положення на Батьківщині, часто переживаємо подвійні почування. Кожна поразка советської влади радує нас, всі їх невдачі, недотягнення вселюють у нас дрібку надії на наближення їхнього кінця. Цілковита поразка в сільському господарстві, недотягнення в промисловості, в будівництві та в інших ділянках державно-громадського життя кажуть нам про те, що комуністи не наближуються до своєї мети, а також не рishаються на війну, бо одними ракетами її не виграєш, а треба армію нагодувати, обладнати, розташувати і т. д. З другого боку від нестачі харчів, одягу, мешкань терпить усе населення окрім верхівки, а нам воно близьке й ми хочемо для нього кращого життя.

Через ці обставини ускладнюються й наші почування щодо підсоветської дійсності і життя наших близьких.

Та є все ж такі невдачі советської влади, якими можемо радіти цілком щиро, бо вони приносять користь населенню СССР.

До них відноситься цілковитий провал шкіл-інтернатів, що так лякали батьків в Україні і за якими ми на еміграції з тремтінням слідкували. В „Ізвестях“ з 17. березня вміщена широка стаття міністра освіти РСФР Е. Афанасенка на ту тему у зв'язку з 4-річчям існування шкіл-інтернатів. Ця школа була задумана, як установа, в якій мала виховатись „нова людина“, як, це проголосив Хрущов на 20 З'їзді КПСС.

Афанасенко знову ж окреслює школу-інтернат, як „зразковий тип нового учбово-виховного заведення“, як школу-ідеал, як „прообраз школи майбутнього“.

Ці спеціальні школи були створені через те, що „новою людиною“ звичайні школи виховати не змогли.

Для шкіл-інтернатів створено найкращі й відповідні умови. Як пише Афанасенко — виховниками післали туди „найкращих людей із квіту педагогічної армії“. Але й цей „квіт“ не знав саме як виховувати нову людину й міністер закликає всіх педагогів „збирати по крупицях позитивний досвід“, щоб „переробити кожену школу-інтернат в дійсний маяк на шляху створення школи епохи комунізму“.

В дійсності ж, як доводить сам Афанасенко, кращих педагогів до шкіл не дали, вірніш вони швидко повтікали: впродовж одного року змінювались по три рази директори та керівники учбово-виховної частини. Навчання та виховання вийшло гірше, ніж у звичайних школах; у більшості виховниками стали вчителі, які не впоралися з роботою у звичайних школах, або люди що не мають ніякого відношення до педагогіки. Успішність у навчанні теж нижча, ніж у звичайних школах.

Але найгірші наслідки дав карнальний режим та суворі ізоляція. Міністер пише: — Недавно я був в інтернаті... діти там бліденькі та худенькі. Я спитав, чи бувають вони на вулиці і почув — ні. Учителі з восьмої ранку до восьмої ввечорі водять дітей із поверху на поверх. Надмірна опіка довела до безвільних, „ганчірочних“ людей. Не можна, каже він, „відгороджуватись від світу парканом“.

Хоч цей матеріал про інтернати дав міністер освіти РСФР, напевне не інша картина в Україні,

бо для Росії даються завжди кращі умови та й прихильників комунізму там більше.

Таким чином видумка про виховання „новою людиною“ цілком провалилась і поради, що їх дає міністер, вказують на поступове наближення шкіл-інтернатів до звичайних.

Наміри — переробити дорослих людей, позбавити їх моральних первнів, що закладені Господом-Богом, шляхом примусу й перевиховання через „трудоі табори“, заслання, тощо — дають проти-лежні наслідки.

Намагання щепити молоді „комуністичну мораль“, як видно з анкети „Комсомольської Правди“ та іншої советської преси, яка картає „дармоїдів“, „паразитів“, „трутнів“ та „стиляг“ теж не дають наслідків.

І нарешті, коли взялися творити „нову людину“ від дитинства у школах-інтернатах, не зуміли цього зробити й визнали, що самі не знають, як це зробити.

А ми з радістю скажемо, що ніякої „новою людиною“ засобами комуністичної моралі большевикам не вдається зробити.

Олена Трофимовська

НАУКОВА ПРАЦЯ

У лютому ц. р. п-ні Олександра Бойко-Сулима зложила в Укр. Науково-Дослідному Інституті при УТГІ наукову працю на тему „Російський характер большевизму в навітленні російських письменників, науковців, публіцистів“, яка буде надрукована в Наукових Записках УНДІ. Вслід за тим виголосила доцентський виклад на тему „Перша збірка поезій Олеся і її значення в розвитку української лірики“, після якого габілітувалась доцентом Укр. Вільного Університету.

ДЛЯ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Продовжуємо список громадських діячок, кооператорок і вчених на букву Д, що ми предложили редакції ЕУ.

Дорошенко Наталія, родом Васильченко, нар. 1888, дружина Дмитра Дорошенка, драматична артистка, гром.-театральна діячка. По закінченні Укр. Муз. Драм. Школи Лисенка у Києві, організувала українські театри в Києві Катеринославі й околиці (зокрема серед робітництва). В 1917-18 член Театральної Ради в Києві; одна з організаторів Держ. Драматичного Театру, в якому з успіхом виступала в драматичних і героїчних ролях. З 1920 р. на еміграції, здобула славу як декляма-торка. Її заходами створено драматичні студії у Празі і Варшаві. В рр. 1948-52 проживала в Канаді, тепер у Німеччині.

Дорошенко Наталія, зам. Савченко, нар. 1888 р., громадська діячка і бібліотекар, член Студ. Громади в Петербурзі й Києві, закінчила вищі Жін. Курси у Києві, вчителька дівочої школи в Проскуріві в 1913-17 рр., основниця й управителька укр. земської гімназії в Полтаві 1917-20 рр., член президії Спільки Визволення України в 1920 р. в Полтаві. Від 1921 р. бібліотечна референтка „Просвіти“ у Львові, в рр. 1937-39 голова Філії Союзу Українок-Емігранток у Львові, в р. 1940 голова Союзу Українок у Холмі, в 1947 р. голова делегатури ОУЖ у Міттенвальді, голова секції ІВКА у Регенсбурзі. Співробітниця різних часописів і журналів, спогади й оповідання, видання для дітей „Дід Мороз“, наук. популярні статті й окремі видання з бібліотекознавства. „Свято книжки“, „Читальняні бібліотечки“. Від 1949 р. живе в ЗДА.

Дорошенко Олександра, родом Левитська (1856-1912), гром. діячка, мати Володимира, Тетяни і Наталії Дорошенків, проводила громадську й харитативну роботу в с. Білоцерківці на Полтавщині.

Своєчасно внесена передплата дає здорову фінансову підставу видатництву.

КОНГРЕС СОКАЖО

У днях 29. квітня — 5. травня відбувся в Римі ювілейний Конгрес Союзу Католицьких Жіночих Організацій. Гаслом Конгресу було „Єдність світу в Христі і Його Церкві“, а на ті цього розглянено в семи Комісіях тему — „Жінка — знаряддя єдності“. Її вона повинна поглибити у власній особистості, в родині, в громаді, в місці праці, в країні і в міжнар. площині.

Ліга Українських Католицьких Жінок, яка є членом СОКАЖО, уповажнила свою голову п-ню д-р Стефанію Потоцьку до участі в Конгресі. Окрім неї прибула на Конгрес з доручення ЛУКЖ п-на Марта Калитовська з Парижа.

Кожна складова організація СОКАЖО опрацювала якусь проблему зі свого середовища. Праця, яку предлужила Ліга на ювілейному Конгресі, мала за тему „Українська жінка, як промотор церковної єдності“.

КУЛЬТУРНИЙ ПОЧИН ЖІНОЦТВА

Із Торонта прийшла вістка про створення Ініціативної Групи для видання пластинки творів Миколи Фоменка. Група хоче допомогти одному з найбільших українських композиторів на еміграції видати цю пластинку, яка включатиме оперні арії, хори, симфонічну оркестру, скрипку й фортепіан. Збірка поступає добре, бо вже зібрано 942.50 дол. Але до кінцевої суми 2.500 дол. ще далеко!

Ініціативну Групу створили: Оксана Бризгун-Соколик, голова, Ніна Мриц, секретарка, мгр. Олександра Копач, Іванна Яців, Мирослава Багрій, члени. Їх шляхетна ініціатива і послідовність у проведенні акції можуть стати прикладом.

ДЕСЯТЬ ЛІТ РЕДАКТОРСЬКОЇ ПРАЦІ

Дня 7. травня 1961 Відділ Організації Українок Канади у Вінніпегу вшанував редакторку журналу „Жіночий Світ“ п-ню Стефанію Бубнюк скром-

Стефанія Бубнюк

A testimonial dinner given in honor of Mrs. Stefania Bubniuk to mark her 10th anniversary as Editor of the "Woman's World" magazine in Winnipeg, Man.

ним ювілейним святом. Саме закінчується десять літ, як вона перебрала редагування журналу. Слідкуючи за його розвитком бачимо, яку велетенську працю вложила п-ні Бубнюк у його зміст та зовнішнє оформлення. Круг співробітниць журналу поширився, спеціальні ділянки, як народне мистецтво чи виховництво гарно представлені.

П-ні Стефанія Бубнюк очолює тепер Секцію Журналісток при СФУЖО. За її починком Секція випрацювала правильник і запросила до участі всіх українок, що володіють пером та проявляють себе у пресі.

Як член Комітету Літ. Нагороди при СФУЖО п-ні Стефанія Бубнюк цього року проводить Літ. Конкурсом СФУЖО, 1961 р. Хоча вона не є членом Мистецького Жюрі, проте на її долю припадає велика робота з реєстром, упорядкуванням і переглядом надсланих рукописів. Все це — поруч із редакційною й адміністраційною роботою становить велике навантаження, що слід згадати в десятиліття її праці.

ДО ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ СФУЖО

Дня 31. травня 1961 закінчився реченець Літ. Конкурсу СФУЖО на повість або оповідання для юнацтва. Надійшло около двадцять літературних творів, що їх саме розглядає Мистецьке Жюрі.

Незабаром відбудеться вирішне засідання Жюрі, що приділить нагороди й відзначення.

Комітет Літературної Нагороди

- Ukrainian Woman -

O U R E N G L I S H C O L U M N

The Answer of Nina Khrushchev

The Editor of McCall's Magazine prepared a series of questions which it was hoped Mrs. Nikita Khrushchev would answer. These he turned over to Helen Thomas, then president of the Women's National Press Club. Eventually Mrs. Khrushchev's letter arrived, routed via official Moscow and the Russian Embassy in Washington. McCall published it in the next issue, listing also ten of the 30 questions as the most typical.

A reading of the reply of USSR's First Lady, though composed in well chosen terms and style, reveals scanty reference to the questions mentioned. Mrs. Nina Khrushchev brushed them away by saying: "Many of the questions are personal and should not be the subject of a press interview. It is not our custom here in the Soviet Union, to make our intimate and personal affairs public," she wrote.

The same fate met questions about American-Soviet relations. Even the impression of her visit in the United States, she said, could be interpreted as an attempt to express an "official opinion." She refers to "the points of view of leading Soviet statesmen on these matters, who speak for all Soviet people, myself included."

Nevertheless three questions tempted her to voice her own opinion.

The first refers to children. "Every Soviet woman wants her children to have a happy, joyous childhood," she states. "The happiness of Soviet children includes their showing concern for the good of others. Soviet mothers are not worried about the future of their children, to whom all paths are open."

In comparing this statement with the true life in USSR — what about the "voluntary" recruitment of youth to the virgin lands in Asia? Joseph Novak, in his book "The Future is Ours, Comrade" reports it as a constant fear, creeping through youth circles. The Soviet press continually reports youth flights from working places in Kazakhstan. Is youth happy to sacrifice its best years in this fruitless endeavor? And why does this duty refer first to Ukrainian, Lithuanian, Estonian and Lettian youth, which is mostly recruited?

The second question deals with possible conflicts between the interests of the Soviet family and those of the State. This sounds strange to a Soviet woman, alleges Mrs. Khrushchev. State policy is shaped for our benefit, and this has been tested and proved for every individual in our country by life itself. Our State has no other purpose but that of serving the interests of the people, she states.

Could there be a greater discrepancy between this statement and the real life? You don't need to ask a woman bricklayer, a woman loader, a woman miner in the USSR about her life condition because she couldn't tell you the truth. But it suffices to look at her prematurely old face, at hard working hands, at her bent stature, and you guess it. This rigorous toil exceeds her strength and finally crushes her health. In addition, on returning home after this hard task, she has no housekeeping gadgets and commodities. She must share a kitchen with other families, wash her own, and the family clothes, by hand. And she has to

shop in endless lines which steals her precious time and further drains her already depleted energy.

Is this "State policy" really "the embodiment of our desires and aspirations" as Mrs. Khrushchev states? The hard-working, low-paid woman of poor health, cleaning the streets of the great Soviet cities?

Her third answer referred to the travel of foreign tourists in USSR. "The more they see of our way of life with their own eyes, the less mistrust and prejudice, and the more mutual understanding will be in our relations," she said. One could agree with it, in part, if the traveling was not directed. When you could visit an average family, could see a distant village, could speak freely with people everywhere.

But what could you learn from a planned tour? You meet with high-ranking personalities, you visit collective farms, see first class hospitals and schools. And when you do meet common people, they are afraid to speak with you. Only from their questions about life in America can you guess they would like to compare it with theirs.

This is our commentary on the three meager and evasive replies of Nina Khrushchev. Every McCall's reader should remember it, if he wants to see life in USSR as it really is.

O U R L I F E
Edited by Editorial Board
Published by the Ukrainian
National Women's League
of America, Inc.
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

UKRAINIAN PRINCESSES ON HUNGARIA'S THRONE

In the previous issue of *OUR LIFE*, the Ukrainian historian Natalia Vasylenko-Polonska gave an interesting outline of the life of Princess Eufemia, daughter of the Ukrainian Prince Volodymyr Monomakh, renowned for his wise rule, and mighty kingdom. In his time Kiev was one of the most admired cities of Europe.

The young princess was married in 1112 A.D. to the widower Koloman, king of Hungaria. The marriage was unhappy; maybe the difference in age or mentality of the spouses was the reason. A year later, in 1113, Queen Eufemia returned to Kiev, and there gave birth to a son, who was not recognized by his father. There is no further mention of the princess, in the chronicles of the time, until her name appears later in the headlines of the annals, when her son Boris claimed himself rightful heir to the throne of Hungary, after his father's death. A bitter struggle ensued in which Boris' claim was supported by various European powers. In the midst of this strife princess Eufemia died, in 1139.

Prince Boris, her son, married to a Byzantinian princess, had good prospects of succeeding to the throne. But the Hungarian king, Geyza II, who then reigned in 1146, himself married an Ukrainian princess, the young Eufrosinia from Kiev. It is very probable that this marriage crossed Boris' plans. One cannot guess how affairs would have ended had not Boris died shortly after that.

Thus the two Ukrainian princesses met similar, uneven fates. Queen Eufrosinia, however, was much more fortunate in Hungaria. Although 16 years old when married, she exercised a strong influence on her husband's court. The old culture of Ukraine, the language and the literature received through her much support in this country.

Brazilian Poet of Ukrainian Descent

Throughout the world the work of many talented people of Ukrainian descent is now appearing. While the parents have gone through the process of becoming orientated to their new environment, their children are deeply imbued with everything in their native land, yet never forgetting, for a moment, their past heritage.

Recently a new one achieved a place on the literary horizon. In Curitiba, the capital of Parana, Brazil, a volume of poetry, entitled "A Sombra No Rio" (Shadow on the River) was published by Helen Kolody, the daughter of Ukrainian parents.

Helen was born amid the exotic beauty and terror of Brazilian forests. Her parents are farmers, who immigrated there, at the turn of the century. Two things lit the flame that burns in the soul of this dreaming child: the great trek, and settlement of her parents, and the voice of the Brazilian forests speaking a known language, to her listening and understanding ear. Also, with quiet joy, she listened to the long-ago songs of Ukraine, that her mother sang.

When she began to study, then it was that the maze of dreams of the forest, and Ukraine began to assume reality in her poems. Even in her young school years she wrote poems, which were read before her school mates, and admired. In 1941, while still a teacher, her first volume "Paisagem Interior" (Interior Landscape) was published in Rio de Janeiro. The volume "Musica Submersa" (Submerged Music) for which she received an award and then a third "A Sombra No Rio" (Shadow on the River) followed. Still, although on the verge of success, as a Brazilian poet, she had another promise to fulfill: her father's desire to make Ukrainian poetry known. Soon an opportunity to do this presented itself, when she met Vera Vovk, another pen enthusiast.

Vera Vovk, who was then living in Rio, was working on an anthology of Ukrainian literature, translated into Portuguese. The task was tremendous, and she asked Helen to join her in her efforts. Together they finally brought out the anthology in 1959.

Presently, Helen Kolody is a school supervisor in the Parana district of Brazil, where she continues to express her deep love for her Brazilian homeland in the Portuguese language, and to translate the best examples of Ukrainian poetry. L. B.

Helen Kolody

WARNING

It is noon in my life.
An unexpected messenger
Comes to warn to hurry the
work,
As though night were near.

Wind of the night it is still early!
. . . and I did not even plow the
agrestial land.

*

THE SHADOW IN THE RIVER

I note the passing of time
For now my immutable soul
Projects into the current,
Fugitive from the days of life,
The quiet shadow of the eternal.

Into this dualism
I pass and remain

I pass into these waters
Tormented by the roughness;
Enslaved within the limit,
Not knowing anything
About their trajectory.

I pass . . . and remain!

I stay in this shadow
Of immense contour,
Perturbed by the current.
Yet shadow of the "I" immobile,
That knows the direction
To the beyond of the days.

Translated by

Marianna Wakulowska

DANCE RECITAL OF OLENKA GERDAN

Another Ukrainian dancer made headlines in New York and Philadelphia. Olenka Gerdan presented dances created during the long years of her activity. The recitals gave a survey of her struggles and achievements.

Olenka Gerdan started to study in Lviv, Ukraine. Her first teachers were former students of Dalcroze and Wigman. Later she studied under Rosalia Chladek, the well-known teacher in Vienna. This school opened new horizons to her. But the dancer did not forget her natal heritage — the wonderful folklore of Ukraine.

Her own creations she bases on folk songs and legends. In her "Dumka" a mountain girl dreams of a boy friend; in her "Lullaby" a mother's thoughts and feelings are expressed; in "Metelytsia" a storm is hurrying through her dance. The music for these performances was especially written by Ukrainian composers.

Olenka Gerdan is trying a new style in her dances. In the recital she performs dances to poems, illustrating the contents. As the dance "Roman Fountain," which portrays the flow and splashes of water, and the dance "Joy" illustrating the rising of the sun.

One of her most elaborate dances is "Lament of Princess Yaroslavna," based on a poem of the 12th century. This dance is composed of four parts portraying different phases of the poem.

The Ukrainian artists, who designed her costume, tried to keep the style in harmony with the idea in the dance.

UKRAINIAN CHILDREN FROM POLAND

Ukrainians are scattered throughout the world. After World War II many families found each other, after a long separation. Although more than 15 years have passed, there are

Olenka Gerdan in her dance "Metelytsia"

still cases of families being reunited, even from behind the Iron Curtain.

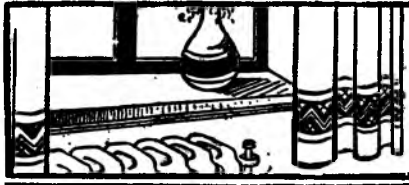
Mrs. Sophia Cybak, the Vice-President of UNWLA Branch 54 in Wilmington, Del., searched for her relatives in Poland. After several years of searching, she found that her widowed sister-in-law with two children lived there. Having a son herself, she thought immediately of bringing the children here. After a year of endeavor she succeeded. The children are now with Mrs. Cybak, and her family; and will be adopted within the allotted time.

UKRAINIAN DISHES

How could we get genuine Ukrainian food into our homes?

There are many recipes among Ukrainian housewives, as we stated during the Culinary Shows in our Branches. Why couldn't we get them for the readers of OUR LIFE?

We invited Mrs. Zenovia Terlecka, a specialist in her field, to cooperate. Mrs. Terlecka, an inhabitant of Philadelphia and member of UNWLA Branch 46 consented. She has not only a wide practice in housekeeping, but also professional training. To make a living after her husband's death, she became a confectioner; and conducted her own business. Now she is retired, but willing to share her recipes of good Ukrainian cooking with the readers of OUR LIFE.

У НАШІЙ ХАТІ

Алергія до комах

Сильні реакції та смертні випадки в наслідок укушення чи вжалення комах відомі людству здавен-давна. (Медицина література подає, що в р. 1261 перед Хр. єгипетський фараон Менес помер від ужалення оси). Комах, що можуть спричинити захворювання своїм укушенням, є дуже багато. Та в цій статті обмежуся лиш до бджоли й оси, що впорскують жалом трійливу речовину в людське тіло.

Тому, що навіть мінімальна кількість цієї отрути (venom) часто спричинює важку реакцію, а навіть смертні випадки, медичні авторитети дійшли до висновку, що це не є затроєння організму (токсична реакція), а т. зв. алергічна реакція, спричинена індивідуальним перевразливленням (алергією) у даної людини. Досліди вказують також, що реакції того роду багато сильніші, тяжчі у людей, що терплять алергічними недугами, як астма, алергія носа, алергічна екзема. Однак треба зазначити, що алергія до комах, так як і алергічна реакція до пеніциліну може розвинути у кожної людини.

Реакції на трійливу субстанцію, впорскнену жалом бджоли чи оси, бувають двоякі:

1. Безпосередні — впродовж 15 секунд до кількох хвилин і
2. Пізніші — від 24-ох годин до 4-ох днів.

Опух, що триває значно довше, ніж звичайне укушення комахою, теж свідчить про перевразливлення організму.

Симптоми безпосередньої тяжкої реакції — це задишка, астма, посиніле обличчя, корчі, блювання, бігунка, дрозі, гарячка, спазм гортанки, завороти голови та втрата притомності. Звичайно це поволі переходить і людина верта-

ється до нормального стану, але буває, що й кінчається смертельно.

Симптоми пізньої реакції, що виступають впродовж 24-ох годин до 4-ох днів це — висипка по цілому тілі (hives, urticaria), побільшення залоз (найближчих від заатакованої частини тіла), часто також кривава, дрібна висипка на різних частинах тіла.

Тому, що в моїй практиці випадки сильної алергії того роду дуже часті — я докладно інформую пацієнтів про конечність швидкої акції та загрозу смертності. Припорукаю їм брати на прогульку (автом чи човном) виряд першої допомоги. Про це треба повчити також дітей від 8-го року життя.

Що слід робити по укушенні:

1. Підв'язати руку чи ногу, вживаючи гумового вужа. Цей кусник гуми невеликий і легко зміститься в кишені чи торбинці.

2. Покласти під язык таблетку "Isuprel-Frenol" негайно після укушення. Коли ця таблетка розтопиться під язиком (3—5 хвилин) — тоді

3. прийняти (ковтаючи) таблетку проти алергії (Antihistamine).

4. Застрик адреналіну (Adrenalin, Epinephrine) часто рятує життя. Кожна людина може навчитись сама дати собі цей застрик. Слід купити малу стрикавку (1 С. С.), малу підшкірну голку та пляшечку адреналіну (1—1,000). Цей застрик треба дати якнайскорше, зразу $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ стрикавки „де попаде“, а решту (приблизно $\frac{1}{4}$ С. С.) в місце укушення.

Гумовий вуж слід звільнити час від часу, приблизно що 10 хвилин на короткий час.

Все це може виконати кожен пацієнт, якщо не є в стані шоку, або якщо при ньому є друга людина чи батьки. На випадок шоку гумовий вуж, адреналіна, таблетки рятують життя. В цих тяжких

випадках, якщо людина переживе перших кілька хвилин до пів години — слід перевезти її до найближчого лікаря або шпиталю для відповідного лікування шоку (кисень, дожилна глюкоза, кортизон, тощо).

Метою цієї статті — звернути увагу читачок (головно матерей) на небезпеку, що чигає на вразливих дітей та дорослих, головно в часі літніх виїздів.

Д-р Н. Сороківська

ЖУРНАЛ ДЛЯ БАБУСИ

З радістю подаємо до відома, що в останньому часі зголосились нові фундації передплат для наших „бабусь“. Особливо врадувало нас те, що й наші письменники відчули цю потребу й д-р Софія Парфанович та Микола Понеділок надіслали свої пожертви. Окрім того уфундували передплати: п-ні Анна Герасимчук з Торонта, п-ні О. Росляк із Едмонтону, п-ні Марія Гриневич із Шикага і п-ні М. Процик із Філадельфії. Щире Спасибі!

Тим самим усі наші „бабусі“ вже одержують журнал. Дальші три фундовані передплати призначено для старших жінок, мисткинь і громадських діячок, що проживають в Європі, а не в спроможі передплачувати журналу. З вдячністю приймуть вони такий подарунок, як також дальші фундації передплат для видатних наших жінок.

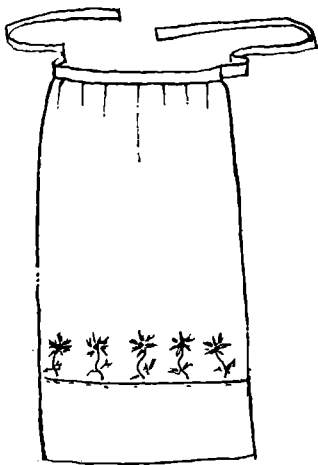
НАША АНКЕТА

Анкетні листки надіслав в останньому часі тільки 66 Відділ із Нью Гейвен (18 листків). В цілому 10 Відділів виконало цей обов'язок. Жаль, що таке мале зрозуміння для цієї акції Централі, що повинна дати погляд на зацікавлення членства. Пригадуємо востанне про цей обов'язок і прохаємо ще перед вакаціями надіслати виповнені листки.

Порадник нар. строю.

Біла попередниця

Я не маю народного строю, але привезла з собою білу вишивану попередницю (фартушок) з торочками, як її в нашому селі носили. Коли моя донечка мала виступати на шкільному

Попередниця (фартушок) до українського народного строю повинна бути кольорова (синя, зелена, золотиста) й лиш легко вишивана

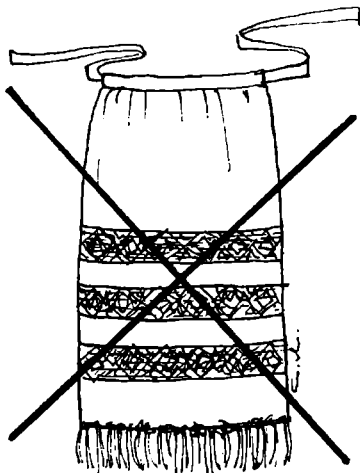
The correct apron for the Ukrainian costume. In color of blue, green or yellow, with a delicate embroidery.

святі, я дала їй цю попередницю, а пані вчительки сказали, що вона не добра і позичили їй іншу, кольорову. Мене це дуже здивувало. Чи справді така попередниця, гарно й багато вишивана, не є відповідна й чому?

Софія С.

У деяких околицях Зах. України носили білі попередниці, що були вишиті дрібненько на самому краю (Бойківщина, Яворівщина), а на Волні й Поліссі попередниці мали ткани взо-

ри. Але ніде не носили широких і „багатих“ вишивок на попередниці та ще й із торочками. Це правда, що в останньому часі це дуже поширилось. Але це був поганий вплив аматорських театрів, що так неуважно доби-

Попередниця (фартушок), біла, вишивана широкими смугами та ще й із торочками є нестилева. В такій формі її не слід уживати до репрезентативного чи регіонального народного строю

The incorrect apron is overloaded with embroidery and trimmed with fringes.

рали костюми. В поспіху „артистки“ нераз прив'язували собі спереду вишитий рушник з тороками замість попередниці. І такий поганий приклад на жаль приймався у глядачів...

Попередниці до українського народного строю є кольорові. Звичайно слід добирати їх до корсетки й спіднички, а, коли Ваша донечка не має ще корсетки, то до спіднички. Наприклад, коли в неї червона, шалюнова спідничка у дрібні квіти, тоді треба їй справити зелений або жовтий фартушок.

лись. Знаю, що крижкі коржі збігаються по впеченні, але мені вдалось, що вони таки надто малі зробилися.

Марія Р.

Коли корж у середині пристав, то це знак, що не добре спечений. Тому треба дбати про те, щоб піч була добре вигріта й пекла всюди рівномірно. Зверніть увагу що в дальших

коржах напевно не має цього клопоту, а тільки з першими.

Щодо корчення коржів, то треба вважати, щоб було все дано згідно з приписом. У складниках є сметана і сок із цитрини. А цитрина може бути більша й менша, то ж треба вважати, щоб не було більше соку, як одна ложечка. Рідина випаровує і це спричинює скорчення.

Коли хочете забезпечитись, то дайте до сметани на кінчик ножа порошок до печення. Це спинює випаровування.

Зеновія Терлецька

Городничий порадник

ПЕРЕНЕСЕННЯ КУЩІВ І РОСЛИН

При Домі СУА є гарний город, дбайливо удержаний. Переселяючись до іншого будинку, хотіли б ми хоч частину кущів і рослин забрати з собою. Може порадите, в якій порі це найкраще робити?

Адміністрація Дому СУА

Найкраще робити це на початку весни, коли кущі ще не розвинулись. Тепер усе розвинулось і з пересаджуванням пов'язане ризико.

Дерева й кущі можна пересаджувати щойно від половини жовтня. Пнучі рослини не оплатяться пересаджувати, їх трудно викопати, а саджениці їх дешеві. Ясмін, букшпан і бузок можна пересаджувати вже в половині вересня. При пересаджуванні треба їх добре притяти й усунути все листя.

Про пересаджування рослин подам у черговому числі. Роман Коцик

А НАШІ ЧЕРЕВИКИ?

В літі не завдають нам клопоту. Носимо сандали, босоніжки, мокасини. Проте й тепер треба звертати на них увагу. Часті дощі й вогкість відбиваються на них.

Тому влітку шкіру треба часто товщувати. Черевики, що їх не носимо, відложити намащені до сховку. А ті, що в ужитті, треба переглядати. Лякові черевички чи ляковані місця натирати молоком. Це дасть гарний полиск. Також звичайні черевики час від часу добре натерти мішаниною терпентини й молока. Щойно коли висохнуть, намастити кремом і вищіткувати.

Господарський порадник

КЛОПОТИ З КОРЖАМИ

Я спробувала спекти торт Наполеон і показалося, що трудно було зняти коржі в тортівниці. Були добре спечені, але серединка все пристала і там зробилася дірка.

Також деякі коржі неначе скорчи-

Користаймо з досвіду

Зеновія Терлецька

Зелені Свята

Ми є на порозі літа. Буйна зелень у розквіті, сонце гріє повною силою. Вже мріємо про виїзд і укладаємо пляни.

Наближаються Зелені Свята. Це є радісне свято, що закінчує великодній цикл. Як гарно його колись у нас святкували! Та й тут стараємось його відмити. Похід на воєнні могили заступаємо відвідинами цвинтаря, замість заленини, якою „маїли“ колись наші хати, вносимо туди квітів.

Свято хочемо відмити пишним обідом. Ще коли, користаючи з довшого „вікенду“, над'їдуть гості. Ось стравоспис такого літнього обіду (пропорція на 6 осіб). Стравоспис:

Закуска — солодка капуста, зелена паприка, баклажани

Юшка — помідорова

М'ясо — теляча печеня з молодою картоплею

Городина — морква, горошок і каліяфіор

Лакоминка — горіхова з шодом, або український торт, морозиво, кава або чай.

Салатка з солодкої капусти

Потрібно:

- 1 головка капусти сердн. величини
- 8 помідорів
- 4 цибулі
- 4 ложки оливи
- соли (ложечка)
- 1 ложка цукру
- оцту до смаку
- 2 ложки січеної зел. петрушки

Обчистити капусту, покроїти не дуже дрібно. Покришити цибулі. Обібрати помідори, покроїти. Посікти зелену петрушку, вложити все до ринки, посолити, влити оливу і смажити на легкому вогні, мішаючи, щоб не пригоріло. Коли капуста зм'якне, вкинути петрушку, а на кінці додати цукру й оцту. Нехай ще покипить. Відставити. Подається зимну.

Салатка з зеленої паприки

Потрібно:

- 4 паприки
- сіль
- 2 ложки оливи

Обмити паприку, переділити на половину, в середині добре почистити, посолити. Вложити до ринки з оливою і смажити, обертаючи, щоб усмажилась з усіх боків. Коли паприка зм'якне, виїняти, покроїти в пасочки і полляти оливою, в якій смажилась.

Подається з несолодкою булочкою або хлібом.

Юшка помідорова

Потрібно:

- 2—3 ф. телячих костей
- 4—5 помідорів
- 1 цибуля
- 1 ложечка масла
- 2—3 ложки сметани (квасної)
- 1—2 моркви
- кусьє салери
- 6 ложок рижу (спареного)

Помити кости і зварити з закришкою. Відцідити й поставити варити з рижом. Помідори свіжі або з пушки, всмажити з цибулею й ложечкою масла, мішаючи, щоб цибуля зм'якла. Накінці додати 1—2 ложки води, трохи поварити і перетерти через сито до юшки з рижом (коли риж уже м'який). На кінці заправити сметаною або засмажкою.

Теляча печеня

Потрібно:

- 3 ф. м'яса
- трохи соли
- сок із пів цитрини
- 1 велика цибуля
- 3 унції масла (трохи менше, як пів таблички)

М'ясо потовкти, посолити і покроїти зі всіх боків соком із цитрини. Цибулю покроїти в кружальця, обложити нею печеню, в пательні зверху полляти гарячим

маслом (можна також покидати кусники масла на верх) і вложити до гарячої печі на 400 ст. Поливати соком із печені й пекти, аж буде м'яка (около одну годину), обертаючи її раз або двічі.

Потім порізати на скибки, виложити на полумисок, обложити вареною городиною й обляти соком з-під печені.

Український торт

Потрібно:

- 1 горнятко цукру
- 9 унцій масла (1 горнятко і 2 ложки)
- 3½ унцій картоп. муки (9 ложок)
- 2½ горнятка мелених оріхів
- 4 яйця

Масло втерти на шум, а жовтка втерти з цукром, аж збілюють. Тоді жовтка перетерти з маслом. Картопляну муку вимішати з меленими горіхами. Вбити білка на шум. Все те легенько разом вимішати. Поділити на половину й виложити до вимашених тортівниць. Вставити до печі на 300* і пекти около пів години. Коржик має бути ясний.

Заввага: Коли в печі не вміщуються дві тортівниці нараз, тоді треба складники поділити на дві частини, бо маса з шумом із білків не може стояти. Це відноситься до всіх тортів із шумом.

Цей торт треба ладити 2—3 дні наперед, бо торти з крижких коржів мусять постояти.

Потрібно на начинку:

- 1 горнятко квасної сметани
- ¼ горнятка цукру-мучки
- 1 чубате горнятко мелених оріхів
- 1 лісочка ванілії

Начинка: Сметану втерти з цукром (треба добре втерти) на шум. Потім додати мелених оріхів, ванілію і переложити торт.

Потрібно на склищо:

- Сок з одної цитрини
- Цукру-мучки, скільки сок візьме (около 1 горнятко)
- 1 ложечка масла

Видушити цитрину до миски і додавати потрохи цукор (около одне горнятко) і терти аж буде гладка маса. Коли вже готове, додати масло кімнатної температури. Обвести торт зверху і з боків.

Із Вишиваних Вечерниць

Вишивані Вечерниці в минулому сезоні принесли нам цілий ряд цікавих моделей. Українка доказала свій смак

і винахідливість. Не завжди ці моделі були нагороджені. Але тим не менше заслуговують на признання й увагу.

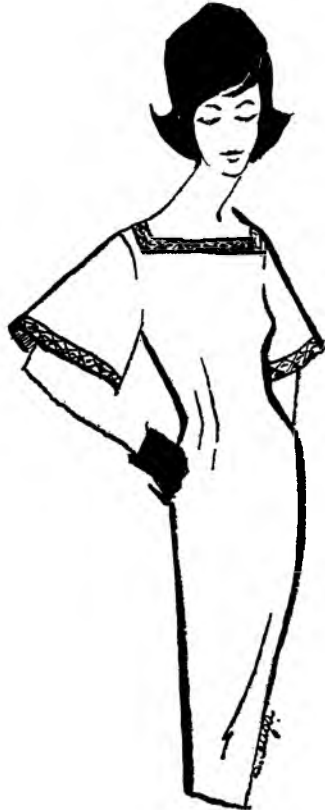
Вони є найкращим доказом того, що не треба багато вишивки для ефекту, а тільки треба вміло застосувати її...

ІЗ ВИШИВАНИХ ВЕЧЕРНИЦЬ
У НЬЮ ЙОРКУ ..

П-ні Осипа Черник придумала цікаву прикрасу в сукні з панамі піскової краски. Це вузький квітчастий взір, що біжить двома смугами здовж переду і завертає при вирізі на бік. Вишивка виконана просто на матеріалі. Поздовжна лінія видовжує постать. Барвний взір особливо пригожий на літню пору.

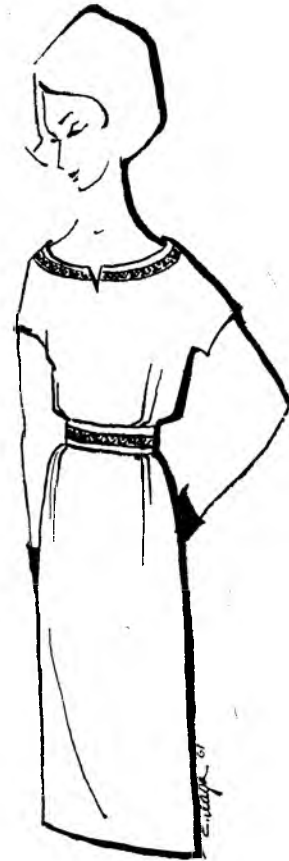
At a dancing party in New York this embroidered dress received a second award.

ІЗ ВИШИВАНИХ ВЕЧЕРНИЦЬ
У ТОРОНТІ

П-ні Марія Лотоцька виконала суконку з шовкової панамі. Гладкий крій (без пояса) прикрашений тільки при вирізі й на рукавах. Чотирикутний виріз дає змогу вишити взір на матеріалі; на рукавах треба його нашити. Короткі рукави кльошового крою це особлива прикраса. Ощадність вишивки й оригінальність примінення є прикметою цього моделю.

At a dancing party in Toronto this plain dress with wide sleeves was awarded.

ІЗ ВИШИВАНИХ ВЕЧЕРНИЦЬ
У ЛОНДОНІ

П-ні Л. Довбуш примінила вузький взір при білій полотняній суконці. Він прикрашує лиш виріз при шії і поясок. При вирізі він уложений кругло (нашитий), а на пояску рівно. Шляхетна простота і суцільність каже звернути увагу на цей модель.

At a dancing party in London this white linen dress was presented. A light embroidery around the neck and belt.

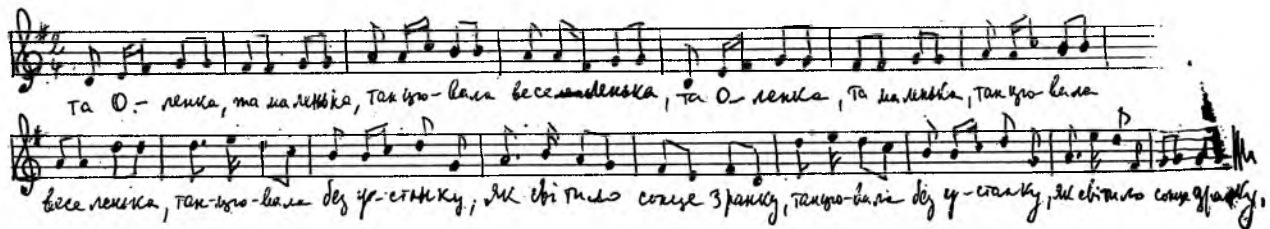

Оленка

(Присвята Оленці Заклинській)

Слова Марійки Підгір'янки.

Музика М. Колесси.

Та Оленка, та маленька, танцювала веселенька,
Танцювала без устанку, як світило сонце зранку.

Та Оленка, та маленька, танцювала веселенька,
Танцювала вечорами, коли сонце за горами.

Та Оленка, та маленька, танцювала веселенька,
Танцювала і в тій порі, коли сонце грало вгорі.

Вснуло сонце за горами, а Оленка біля мами,
Та Оленка, та маленька, що гуляла веселенька.

Ганна Черінь

Морока з Федьом

Хто такий Федь?

Це — наш найменший братик, недавно йому минуло два роки. Він завдає нам багато потіхи і неменше мороки. А що таке морока? Це — така весела справа, що забирає безліч часу, багато праці і дає багато втіхи і сміху. Морока і наш братик Федь — це майже те саме.

На свої два роки Федь аж за розумний. Він цілий день говорить, співає, бігає, витанцювує, скаже вам, ані на хвилю не задумавшись, як каже курочка, гусочка, півник, свинка, корівка і все, що тільки голос має, в книжці покаже вам усі літери „о“, знайде на карті Київ... А до того ж іще наш Федь дуже гарненький: личко рожеве, з червоними устоньками й ясно-блакитними очками, не затовстий, але повненький (їсть собі нівроку, як качечка...). І коли ввечорі наш Федь, умитий і причесаний, у рожевій піжамці, стане навколішки й помолиться на сон за нас усіх, за рідних і за Неньку Україну, то ми всі на нього дивимось, як на картину — такий він гарний, мов

янголятко. І його щирі дитячі молитви певно дуже нам допомагають, бо з того часу, як Федь з'явився на світ, ніхто в родині не хворів і журби ніякої не мав.

Але ж дає нам наш Федь і мороки! Верткий, як вивірка, всюди його повно. Все він хоче знати, без кінця питає: „А що то? А що то?“ та мало того, що питає, а й помацати все він мусить. Кожну квіточку на городі понюхає, та так, що часом і знюхає її зі стебла. Одного разу узявся нюхати і кропиву, попик собі носика і два дні був зовсім негарний! Але обмацувати все одно не перестав. То було kota за хвіст потягне, а кіт, звичайно, як кіт, не розбирається, що то двохрічна дитина — і дряп його лапою по лиці! Знову Федь на кілька днів утратив свою красу. А як трохи забув, пішов знайомитися з бджолами, і вони дали йому доброго меду!

Доглядаємо Федя ми втрюх: я, старший брат Андрійко і дідусь. Це тоді, як мама й тато на роботі, а як вони приходять додому, то морочимось із ним усі п'ятеро. Я

думаю, що коли б нас було й десятеро, то й тоді б усім вистачило з Федем роботи.

Тепер ми на вакаціях. Дідусь теж на вакаціях, поїхав на тиждень до свого приятеля рибу ловити. Отже, поки прийде мама, біля Федя нас тільки двоє. Федь встає дуже рано, починає співати і, мов той півничок, будить нас. Хочеш-не-хочеш, вставай і давай йому їсти та пильно дивись, щоб він не накоїв якоїсь шкоди. Десь коло десятої телефонує мама — чи все гаразд, потім ми ведемо Федя гуляти, потім приходимо на полуденок, всі їмо, тоді Федь кладеться спати і спить міцно, аж поки мама прийде з роботи.

Сьогодні я з'їла дві зайві вітаміни і випила три склянки молока. Сили набиралася, бо Андрійко ще ввечора відпросився в мамі піти з товаришем до кіна. Така цікава програма, спеціально для юнацтва! Якби я здогадалася першою попроситися! Але Андрійко мене випередив! Ну, нічого: з Федем теж весело. От тільки бігати і крутитися за ним буде нелегко!

Коли ми поснідали, задзвонив телефон. Це Петрусь нагадував Андрійкові, щоб уже збирався. Брат кинувся одягатись; я ще шукала йому сірі шкарпетки, попадались самі брунатні... Але ось і сірі. Але чого це так тихо у хаті?

— Андрійку, Федь з тобою?

— Ні. А хіба не з тобою?

— Нема! Ой, Боженьку, вже ж кудись побіг! Ходімо швидше доганяти, а то ще на вулицю вибіжить!

Вибігли ми в двір. Туди-сюди — нема нашого Федя. Я за гараж, за хату — нема.

— Біжи ж, Андрійку, праворуч, а я ліворуч, здоганяймо!

Оббігли кругом бльоку, зустрілися — нема. Андрійко побілів, мені від холоду ноги потерпли, хоч надворі добре пекло... Що ж тепер буде?

— Ходімо по хатах питатися.

Пішли. Обійшли всіх сусідів, кожне бідкалося, співчувало, але ніхто Федя не бачив. Вирішили йти назад до хати і дзвонити до мами на роботу, а тоді до поліції. Андрійко шукав маминого телефонного нумера, а я сіла при столі й заплакала:

— І де ж ти, Федю, братіку наш дорогенький? Що ж ми тепер робитимемо без тебе? Де ж ти тепер?

— Я тут, — сказав Федь і виліз з-під стола. В руках він тримав нашого годинника, що над ним уже добре попрацював. Ми, плачучи, кинулись його цілувати, а Андрійко з радості закинув телефонну книжку аж під стелю!

— А як же тепер кіно? Петрусь певно пішов сам, а я сам не піду, бо мама буде сердитись. От таке цікаве кіно пропустити мушу!

— Знаєш що, Андрійку, — сказала я, — давай-но, підемо усі втрьох.

— Як то втрьох? Хто ж це?

— Я, ти і Федь. Він уже підріс і став розумний, і можна його взяти.

— Та ж він ще ніколи у кіні не був, ще почне плакати або втіче...

— Не втіче. Слухай, Федю, ти хочеш у кіно?

— Хочу, — сказав Федь дуже поважно.

— А будеш тихо сидіти?

— Буду, — сказав він ще поважніше.

— І не будеш ані плакати, ані втікати, ані взагалі жадних коників стругати?

— Не буду, — сказав Федь і додав: — Я хочу коника.

Ми дали йому його замучену конячку, набрали чимало цукерок і коржиків на втихомиріння Федя — і пішли.

Як ми увійшли в темну залю кіна, Федь одразу ж захоплено, на весь голос, по-українськи, викрикнув:

— Тут є вовк!

Люди почали сміятись, а найголосніше від усіх — сам Федь. Тут ми йому всунули в ротик цукерочку, і він замовк. Кілька хвилин зацікавлено дивився на екран, шукаючи там вовка, а потім почав позіхати. Справа в тім, що наш Федь дуже любить вовків, власне не так вовків, бо він їх ще ніколи не бачив, як казки про вовків. І щовечора перед сном він просив дідуся розказати казку, і кожного разу незмінно про вовка. Дідусь страшним, низьким голосом говорив, ніби то вовк, а Федь слухав і трусився від страху і від відваги!

Але в кіні вовка чомусь не було, а що це була якраз пора Федьового денного відпочинку, то він вигідно поклався обом нам на коліна, солодко заснув і так проспав до кінця фільму. Як же ж ми його винесли надвір, він прокинувся, як ні в чім не бувало, повідомив нас, що йому снився вовк, і швидким кроком пішов разом із нами додому.

На півдорозі, саме в зеленому парку, ми спинились відпочити. Сіли собі на лавці та й стали гадати, котра б то вже була година, бо Федь нам перекутив годинник, ми не знали, коли вийшли, а в кіні якось не прийшло нам в голову запитатися. Сонце вже почало заходити, отже, вже скоро і мама мусіла б прийти, а через пів години по тому і тато. Треба йти додому.

А тут до нас наблизився один гарно одягнений пан із фотоапаратом у руках.

— Я — містер Нельсон із газети „Трибуна“, — привітався він до нас. — Якщо дозволите, я хотів би зробити світлину з вашого ма- (Докінчення на обгортці)

Фоторграф зробив кілька знімок, подякував і хотів уже йти

Незабаром закінчимо сходи і переглянемо **працю 1. півріччя 1961.** Напевне більшість наших Відділів має чим похвалитись! А тепер розходимось для літнього відпочинку, на який собі всі заслужили. Забудьмо про наші турботи, скріпімо свої сили у мандрівці чи на тлі природи!

**

З радістю можу подати до відома, що число наших Відділів збагатилось новим, заснованим у **Потакеті, Р. А.** Дня 30. квітня ц. р. відбулись основні збори 25 Відділу, що прийняв кн. Ольгу за свою патронку. Докладніше про заснування подамо в липневому числі. Тут вітаємо його голову п-ню д-р Ольгу Коропей та згуртованих у ньому членок якнайщирше!

**

З великим жалем мусли ми **відкликати участь представниці США** в Конвенції Ген. Федерації Жін. Клубів у Маямі. Недостатня кількість пожертв на Фонд Репрезентації свідчить про те, що наші Відділи все ще належно не розуміють і не оцінюють потреби виступу перед широким форумом американського жіноцтва. Велика шкода, що не використано цієї нагоди.

**

Все ж мушу відмітити **гарний прояв зрозуміння** для кличів і завдань Централі. Окр. Рада в Нью Йорку ухвалила на заг. зборах пожертву 100 дол., з того 50 дол. на збірку нар. мистецтва при Централі США, а 50 дол. на англійську брошуру про народне мистецтво, що її мала б Централія видати. Міжнар. Жін. Виставка, в якій Окр. Рада США щороку бере участь, вказала на важливість цієї ділянки нашої праці.

**

Подаю до відома ще один радісний факт: 3 Відділ США у Нью Йорку прислав пожертву 25 дол. для **Комітету Будови Пам'ятника Лесі Українки** в Українському Городі Культури у Клівленді. Як гарно, що Відділ відчув потребу причинитись до вшанування великої поетеси! Сподіваємось, що й інші Відділи підуть тим шляхом, щоб піддержати шляхетний почин Союзянок із Клівленду.

**

Виявляється, що деякі Окр. Ради чи Відділи відбувають **зустрічі й літньою порою.** Окр. Рада США в Ньюарку провела торік Свято Ульяни Кравченко на оселі в Глен Спей, а 24 Відділ в Елизабеті влаштував щороку прогулянку над море. Це гарний звичай, що гуртує членство в іншій, новій формі. Чому й іншим Окр. Радам та Відділам не спробувати того?

Олена Лотоцька, голова

Централія одержала

від 28. квітня до 22. травня 1961

РІЧНА ВКЛАДКА І ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД:

Від. 1 Нью Йорк	20.00	10.00
„ 6 Рочестер	20.00	5.00
„ 8 Бронкс	20.00	5.00

„ 21. Бруклін	20.00	5.00
„ 25 Потакет	чартер 5.00	—
„ 39 Милвил	10.00	—
„ 40 Аллентавн	20.00	5.00
„ 41 Філадельфія	20.00	5.00
„ 46 Філадельфія	20.00	5.00
„ 48 Філадельфія	20.00	5.00
„ 68 Сиракуз	20.00	5.00

ФОНД ЦЕНТРАЛІ І ВКЛАДКА ДО СФУЖО:

Від. 1 Нью Йорк	60.00	6.00
„ 8 Бронкс	37.50	3.75
„ 11 Трентон	11.95	—
„ 21 Бруклін	78.50	10.45
„ 27 Пітсбург	37.50	—
„ 41 Філадельфія	36.25	3.00
„ 46 Філадельфія	63.00	6.30
„ 48 Філадельфія	69.00	6.90
„ 68 Сиракуз	24.00	4.80
„ 69 Лорейн	50.00	—

ФОНД РЕЗЕРВОВИЙ І КОНВЕНЦІЙНИЙ:

Від. 1 Нью Йорк	10.00	5.00
„ 6 Рочестер	10.00	5.00
„ 8 Бронкс	10.00	5.00
„ 21 Бруклін	10.00	5.00
„ 27 Пітсбург	—	5.00
„ 40 Аллентавн		20.00
„ 41 Філадельфія	10.00	5.00
„ 46 Філадельфія	10.00	—
„ 48 Філадельфія	10.00	—
„ 68 Сиракуз	10.00	5.00

ФОНД РЕПРЕЗЕНТАЦІЙ:

Від. 33 Клівленд	20.00
„ 62 Сан Франціско	5.00

„ФОНД 500“:

Окружна Рада США, Ньюарк	77.00
Софія Підгірна, Сан Франціско	1.00

ФОНД УКР. НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА:

Виставовий Комітет при Окружній Раді США, Нью Йорк, на видання брошури про укр. нар. мистецтво	50.00
на збереження музейної колекції укр. нар. мистецтва США	50.00

ПРЕСОВИЙ ФОНД Н. Ж.:

Від. 1 Нью Йорк	15.00
„ 8 Бронкс	10.00
„ 40 Аллентавн	5.00
Ст. Пилипчук, Джексон, Миш.	20.00
Єва Корпало, Асторія, прислала від Родини бл. п. Йосифа Хомів	10.00
Збірка на поминках по бл. п. Йосифу Хомів	17.00
Марія і Олександр Татарські, Філадельфія	5.00
Пелагія Кучкуда, Сідер Гров	5.00
Софія Цибак, Вилмінгтон	5.00
Зиновія Мазепа, Монреал	2.00
Марія Гриневич, Шикаго	2.00
Ольга Чапельська, Брексвилл	2.00
Волод. Томків, Меріон Стейшен	2.00
Ольга Макар, Дітройт	1.00
Ольга Кіфяк, Нью Йорк	1.00
Юстина Смарш, Бостон	1.00

ПОДЯКА

Пані Софія Голуб із Дітройту відгукнулась на наш заклик і прислала цілий комплет чисел „Жінки“ й „Українки“. Наш архів збагатився цінними матеріалами, що є конечні для дослідів українського жіночого руху. Пані Софії Голуб складаємо оцим щирим подяку!

Прохаємо й інших читачок переглянути свої сховки й надслати старі числа журналів і газет. З радістю приймемо такі пожертви, що дуже цінні для нашого архіву.

Редакція Нашого Життя

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на панахиді в честь жінок-героїнь складає 10 дол. на Фонд П'ятсот

65 Відділ США у Нью Бронсвіку

Відновлюйте Вашу передплату вчас, тим досягнете миле почуття упорядкованості, а видавництву зрівноважений бюджет.

Павлина Боднар, Дітройт	1.00
Ірена Чумиловська, Саратога Спр.	1.00
Оксана Рак, Нью Йорк	1.00
Катерина Бук, Пассейк	1.00
Олена Бабій, Дітройт	1.00
Митрослава Чубата, Бриджпорт	1.00
Богданна Михайлів, Бетлегем	1.00
Марія Максименко, Торонто	1.00
Катерина Берків, Маямі	1.00
Дарія Ломницька, Клівленд	1.00
Лідія Одежинська, Філад.	1.00
Ольга Мартинюк, Шикаго	1.00
Іванна Городиська, Шикаго	1.00
Доня Боберська, Рочестер	1.00
Марія Костів, Туджунга, Каліф.	1.00

ФОНД „МАТИ Й ДИТИНА“

Від. 1 Нью Йорк	20.00
„ 8 Бронкс	10.00
„ 11 Трентон	20.00
„ 20 Філадельфія	138.00
„ 40 Аллентаун	25.00
„ 42 Філадельфія	5.00
„ 47 Рочестер	45.25
„ 66 Нью Гейвен	22.00
„ 71 Джерзі Сіті	5.00
Марія і Олександр Татарські, Філадельфія	10.00

ВКЛАДКА ДО УККА:

Від. 48 Філадельфія	10.00
---------------------	-------

З подякою,

А. Кульчицька, фін. секр.
Анна Сивуляк, касір.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Міжнародна виставка

В днях 17., 18. і 19. березня 1961 р. в Інтернаціональному Інституті в Дітройті відбулась виставка різних національностей під кличем „Звичаї та традиції народів“.

Українська громада теж не відстала від других і взяла в тому участь. Цією виставкою зайнялась Окр. Рада США. Рішено приготувити „Гуцульський весільний стіл“. (До речі — був він із Космача).

Справа була нелегка до переведення та вимагала дуже багато праці, але при добрій волі пань (пп. О. Ткачук, М. Цісарук і А. Крохмалюк), які допомогли, діло доконано.

Постараюсь коротко описати цей стіл та дати загальний його образ. На столі, прикрашенім космацькою скакертиную, було заткнене у хліб і колач „дерецьце“, яке прибирила молода зі своїми дружками у себе в хаті, день перед весіллям. „Дерецьце“ було прибране круглими, паперовими квітами (січені з тонесенької бібулки) в космацьких красках. Само дерево — це правдива сосна. Від кожної квітки в долину звисало 5—6 паперових вузьких стяжечок. Папір блискучий на одну сторону та складуваний у формі гармонійки.

У другому хлібі й колачі був устромлений т. зв. „прапір“, який належав до молодого. Його він віз із своєї хати, на переді весільного походу, до церкви, а звідтіля до хати молоді. Як виглядав прапір? Це дручок, високий приблизно на один ярд (звичайно такий високий як „дерецьце“). На верхку були прикріплені сухі квіти, закрашені в різні краски, т. зв. постая. (В деяких околицях називали це „гроші“, а тут по-англійськи називають це „moneyplant.“). Зараз під постаєю, були уложені вінком квіти (ті самі, що на „дерецьці“). З-під квітів звисала вниз вовняна, квітнста, вишнева хустка на цілу довжину дрючка та рівнож різнокольорова волічка, довга приблизно на одну стопу, яка опадала наче тороки по хустці додолу. „Дерецьце“ і „прапір“ виглядали дуже мальовничі.

Крім того на столі була т. зв. „пов-

ниця“. Це колач, на різьбленій тарілці, овинений серединою рушником чи серветкою. В середині, в колачі була пшениця та чарка. Коли молода просила до „повниці“ (найперше свою родину та молодого, а опісля всіх гостей), то в цю повницю всі кидали гроші (срібні чи золоті), а паперові клали на тарілку. Брат молоді частував тоді всіх горілкою.

На другій різьбленій тачі були дві пляшки з горілкою. Пляшки обов'язково гранчасті — не круглі, прибрані барвінком, „позліткою“ та дрібними квітами. Крім тих засадничих предметів, на столі були ще чудові різьблені тарілки на печиво.

Побіч стола стояла пара молодих в оригінальних гуцульських строях. Зокрема звертали на себе увагу убір голови молоді та молодого. Молода мала зроблені ручно косиці та вінок із дрібненьких квіток, сухозолоті, кораликів та барвінку. У молодого весільна шапка, смушкова, прибрана на переді косицями. Окрім того вшиті дві „гуглі“, що їх уживали виключно до весільного строю і вбирали їх поверху.

Наш куток, згл. стіл звертав на себе увагу. Зокрема чужинці були дуже ним зацікавлені, бо для них було це щось нове та незнане.

Під час виставки дижурні пані докладно пояснювали перебіг цілого весілля, значення поодиноких предметів та відповідали на всякі питання, які ставили відвідувачі не тільки у зв'язку з весіллям, але взагалі у зв'язку з традиціями, звичаями, історією та мистецтвом.

Всім паням і панянкам, які чимнебудь причинились до цієї виставки, складаю щире подяку.

Степанія Дуб

культ. освітня референтка
Окр. Радн

НЬЮ ЙОРК, Н. Й.

Річні збори з Відділу США

Дата: 12. лютого 1961.

Збори відкрила в неприявності голови п-ні Бродин, містоголова п-ні М. Марусевич.

Президія зборів: п-ні М. Кольба, голова, п-ні М. Демидчук, секретарка.

Звіти Управи зложили — голова, секретарка, касієрка, делегатка до Об'єднаного Комітету і Окр. Ради СВА, референтки культ. освітня і пресова та опікунки хворих.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Збори відбувались правильно щомісяця. Майже всі членки є передплатницями Нашого Життя.

б) Культ. Освітня й Імпрезова: Відділ влаштував два чайні вечори з доповідями на тему „Столітні роковини Уляни Кравченко“ і „Значення матері в родині й суспільстві“. Відділ взяв участь у Міжнар. Жін. Виставці, у ювілею 35-ліття СВА, в академії Культ. Освітньої Комісії СФУЖО в честь Уляни Кравченко, як також в інших імпрезах Відділів СВА.

Контр. Комісія здала звіт із точного діловодства Відділу і поставила внесок на уділення абсолюторії, що збори одногослосно ухвалили.

Нова Управа: п-ні Марія Марусевич, голова, п-ні Магдалина Слободян, містогорова, п-ні Марія Кольба, рек. секретарка, п-ні Анна Матвій, фін. секретарка, п-ні Марія Харамбура, касієрка. Референтками стали: п-ні Марія Чума організаційна, п-ні Марія Демидчук культ. освітня і пресова, п-ні Анна Йосип господарська. Опікуни хворих: пп. Анна Андрусак, Анна Тхорик і Анна Васильців. Делегатки до Об'єд. К-ту пп. М. Марусевич, М. Кольба, до Окр. Ради п-ні М. Демидчук.

Контр. Комісія: пп. А. Либа, А. Ковальська і П. Дата.

Пожертви Відділу, ухвалені на зборах: На пам'ятник Т. Шевченка 100 дол., вкладка й пожертва для УККА 25 дол., на пам'ятник Лесі Українки у Клівленді 25 дол. на радіопередачу церкви св. Юра 10 дол., на Дух. Семінарію в Стемфорді 10 дол., на сиротинець СС Василянок 10 дол., на прес. фонд Нашого Життя 10 дол.

М. Демидчук

З діяльності 4 Відділу СВА

Жіночий Демократичний Клуб, 4 Відділ СВА може знов вписати в свою хроніку імпреди, які виявляють його традиційну активність.

Ювілейний рік Т. Шевченка Відділ відзначив святочною вечіркою. Доповідь про нашого поета відчитала п-ні Л. Головінська. На Фонд Будови пам'ятника великому борцеві у Вашингтоні Відділ зложив 100 дол.

На виставці Інтернаціонального Інституту у Дітроїті Окр. Рада СВА показала гуцульський весільний стіл. На ньому „прапір“ молодого і „дерецьце“ молодої, застромлені у колач і хліб

The UNWLA Regional Council's "Ukrainian Wedding Table" at the International Institute Exhibit of Customs & Traditions in Detroit, Mich.

Товариське життя і співжиття виявило себе якнайкраще на спільному традиційному Свяченому, що пройшло в незвичайно приємній атмосфері. Слово до членок і гостей сказала голова п-ні Анна Кізіма, привітавши сердечно присутніх традиційним „Христос Воскрес“! Потім п-ні Л. Головінська прочитала реферат, розвинувши на тлі нашої спільної віри і надії, що „Воскрес Христос — воскресне й Україна“!

Іванна П. Бенцаль

МАЯМІ, ФЛОРИДА

Зустріч Союзянок

Як щороку, так і в цьому дня 3. березня 1961 відбулась зустріч нашого

Відділу з Союзянками, що прибули на відпочинок із півночі. Голова п-ні А. Рій привітала членок і гостей і попрохала о. Маленича до слова. Отець парох відмовив молитву і привітав гостей короткою рмовою. Потім привітні зайняли місця при столах, що були гарно удекоровані квітами й добірним печивом, що його зладили наші членки. Під час гостини всі Союзянки мали нагоду розказати про працю у своїх Відділах. Наші членки слухали з зацікавленням, а по дискусії гості зложили добровільний даток на пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні. Наш Відділ зложив 30 дол. до Філії УККА у Маямі на ту ціль.

По закінченні гостини голова п-ні

Рій подякувала членкам і гостям і прохала в майбутньому піддержувати цю зустріч.

Л. Візник

НЮАРК, Н. ДЖ.

Вишивані Вечерниці

Вишивані Вечерниці відбулися замість восени щойно в карнавалі — але такі відбулися. Може також завдяки тому зміненому і відсуненому реченню фреквенція публіки і скількість вишиваних суконь не дорівнювала торішній. А шкода! В інших осередках українського скупчення в А-мернці — як довідемося з преси — зацікавлення не послаблюється, а навики росте, в „Новому Житті“ маємо нагоду бачити моделі вишиваних суконь, що засвідчують вигадливість і добрий смак українок. Мабуть слушно звернено увагу, що багате намисто і капелюшки з квітів — це відгомін у сучасній моді намиста з нашого народнього строю і наших квітчастих вінків. Коли ж так, то чому б нам самим не плекати цю красу, що зваблює око вибагливих диктаторів моди?

Заохочуємо наших пань і панночок вже тепер подумати про найближчі осінні вишивані вечерниці. Передумаймо і підберім модель, тканину, вишивку вже тепер, а під час літнього дозвілля якже приємно відпочивати якраз вишиваючи. При тому і наші підростаючі дочки наберуть охоти вишивати і полюблять вишивку. Це також один із засобів удержати їх при українстві.

Вертаючись до вишиваних вечерниць у Ньюарку: у цьому році придумано інший спосіб, як нагородити найкращі сукні. Не жорі, як це було в минулому році, а сама публіка признавала їх. Перше місце здобула власниця найбільшої кількості троянд, які розпродувано на залі. Тією дорогою першу нагороду (кераміка) дістала п. Орися Пашаківна, другу (твори Л. Українки) п. Софія Лебідь і третю (дві вишивані серветки) п. Марта Тритяківна.

Д. Горняткевич

ШИКАГО, ІЛЛ.

„Христини“ 29 Відділу СУА

Дня 18. березня відбулись у формі товариської зустрічі „христини“ новоствореного Відділу СУА. Програму відкрила голова Відділу п-ні Марія Волинець та відчитала привіти від голови СУА п-ні Олени Лотоцької й го-

лови 22 Відділу п-ні М. Ярмювич й інших місцевих організацій. Зчерги п-ні Рута Галібей, членка Відділу, виголосила реферат. Після нього розпочався весела частина програми, якою проводила п-ні О. Масник. На ній зложилася — гумореска Уляни Терлецької, фортепіянове сольо п-ні Вавришини і виступ квартету „Богема“ при супроводі п-ні М. Гарбович. Вечір пройшов успішно й залишив гарне враження.

Першим почином 29 Відділу є заснування дитячої світлички для наших найменших. Перша зустріч малят відбулася 25. березня з участю 20 дітей. Світаночка відбувається раз на тиждень у суботу від год. 10—1.

Л. Коломиєць, прес. референтка

АЛЕНТАВН, ПА.

Свято Ольги Басараб

Як шороку, так і цього не забути ми вшанувати пам'ять нашої патронки. У неділю, дня 19. лютого по Службі Божій о. Савка відправив папахиду, а, о 5 год. почався пропам'ятний вечір. Членки і запрошені гості засіли за столи. Голова Відділу п-ні Лаба попрохала о. пароха і він відкрив свято молитвою. Потім слідувала мала перекуска з чаєм, а далі о. парох Савка виголосив реферат про життєвий шлях та мученицьку смерть нашої героїні. Закінчив це побажанням, щоб усі жінки взорувались на її чеснотах. Потім дяковчитель п. Білінський розказав про значення її поста-ті та її прикладу для української молоді. Пані голова подякувала обом промовцям за те, що зворушили серця присутніх. Зчерги о. парох попрохав гостей, щоб не забули про фонд „Мати й Дитина“ та зложили на ту ціль. Збірка дала 63.25 дол. Щира дяка всім!

П. Лаба

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свячене 42 Відділу СУА

Дня 23. квітня при гарно застелених столах засіли членки цього заслуженого Відділу, голова СУА п-ні О. Лотоцька, референтки Гол. Управи і представниці місцевих Відділів СУА. Акту благословення дарів довершив о. Йосип Мартинюк, складаючи при цьому привним побажання. Голова Відділу п-ні Марія Пашук привітала гостей, радіючи тим, що традиція нашого народу не завмирає, а навпаки—

едпає нас в одну велику родину і допомагає зберігати українське обличчя на чужині.

Говстмастер п-ні Євгенія Задорожна в дуже дотепний спосіб згадуючи про минуле і сучасне 42 Відділу, покликкала до слова гостей, які широко-сердечними словами висказували своє признання та склали побажання цьому справді зразковому Відділові, який має повне зрозуміння і підтримує ключі своєї організації й української спільноти взагалі.

Промовляли пані — Олена Лотоцька, Кекилія Гардецька, Стефанія Савицька, Ольга Павловська, Анна Сивуляк, Осипа Грабовенська, Михайлина Чайковська, Марія Кочерган, Анна Мишишини і М. Чемерис. Голова Відділу п-ні Пашук щиро подякувала всім за участь і за родинну атмосферу, в якій усі мило провели час. Слова Воскресної пісні, якою закінчено це гарне свято, пролунали радісним акордом з надією на краще майбутнє українського народу.

Привняна

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Річні збори 47 Відділу СУА

Дата: 12. березня 1961.

Збори відкрила голова Відділу п-ні М. Холєвчук. Присутні членки відспівали молитву „Боже, вислухай благання“.

Протокол відчитала п-ні І. Руснак.

Президія: п-ні Марія Крамарчук, голова, пп. Стефанія Лаба і Меланія Дмитрів секретарки. Голову Окр. Ради п-ню Софію Онуфрик запрошено, як гостя.

Звіти Управи зложили: п-ні М. Холєвчук, голова, п-ні М. Дмитрів секретарка, п-ні С. Годованець, касієрка, і референтки — п-ні І. Костинюк культ-освітня, п-ні М. Крижанівська сусп. опіки, п-ні Тетяна Шутер пресова.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна. Відділ відбув 9 ширших сходин і 8 засідань Управи. Добре вив'язується з зобов'язань до Централі й Окр. Ради, до УЖКА та все дає щедрі датки на загальногромадські потреби.

б) Культ. Освітня й Імпрезова. На ширших сходинах відчитано реферати „Уляна Кравченко“, „Марія Заньковецька“, „Біль у грудях“ (д-р Тимочко) та деякі статті з Нашого Життя. Заходами Відділу відбувся Чайний Вечір, а спільно з іншими організації

ями влаштовано День Матері, дитячу забаву, Андрійвський Вечір та баль „Червоної Калини“. Рівнож Відділ брав участь в усіх імпрезах Окр. Ради.

в) Сусп. Опіки. Відділ має патронат над школою українознавства у Куфштайні (30 дол. місячно), опікується „бабусею“ (5 дол. місячно) й висилає їй журнал Н. Ж.

Контр. Комісія: П-ні Наталія Гуран здала звіт із проведення контролі й поставила внесок на уділення абсолютної уступаючій Управі, яку збори одноголосно ухвалили.

Нова Управа: п-ні Марія Холєвчук, голова, п-ні Юліяна Белей, містоголова, п-ні Меланія Дмитрів секретарка, п-ні Софія Годованець касієрка. Референтками стали: п-ні Ірина Костинюк, культ. освітня, п-ні Світлана Соробей заступниця, п-ні Марія Крижанівська сусп. опіки, п-ні Ірина Руснак пресова, п-ні Наталія Баб'юк господарська, п-ні Ірина Остап'юк заступниця.

Контр. Комісія: п-ні Марія Крамарчук голова, пп. Стефанія Ващук і Наталія Гуран членки.

Ірина Руснак, пресова референтка

ВИЛМІНТОН, ДЕЛ.

Свято в честь Тараса Шевченка

1961-ий рік присвячено пам'яті Великого Кобзаря. Заметушилися українці по цілій Америці, щоб гідно згадати Поета „... незлим тихом словом“... Не хотів остатися і Вилмінгтон позаду. Хоч сили наші скромні, але бажання було велике, щоб якнайурочистіше віддати поклін Тарасові.

Відділ СУА в Вилмінгтоні скликав голів усіх товариств і організацій, які згуртувалися при церкві св. о. Николая. Розділено функції: Відділ УЖКА постарав доповідача, Відділ СУА „взьме на себе“ співучі точки програми, школа українознавства — деклямації, дитяча світличка Відділу СУА — що зможе вивчити. Католицька молодь займається прибранням сцени. На цій голови товариств і організацій розійшлися з важкими думками: як найкраще вив'язатися з наложеного на них обов'язку. На Відділ СУА, як ініціатора цілої імпрези, припало найбільше праці і турбот. А турботи були, бо де ж їх немає?! Але незалежно від них свято Тараса Шевченка відбулося дня 26. березня 1961 на залі при церкві св. о. Николая, при участі численної публіки.

Програма свята обіймала — Вступне

слово — о. Степан Готра, „Заповіт“ — хор Відділу СУА, виступ світлички під проводом своєї виховниці п-ні Ірини Шерби: а) „Маленькі наші руки“ — збірна вправа, б) „Поклін Тобі, Тарасе“ — пісня, в) „Сонце України“ — деклямація (Євген Шерба, Віра Кушнір, Марія Леськів); г) „Ми є діти українські“ — збірна деклямація. Слідував виступ школи під керівництвом своєї вчительки п-ні Ольги Гарванко: „Шлях до слави“ — збірна деклямація. По перерві промови д-р М. Рибак, а хор Відділу СУА виконав пісні під керівництвом п. Ярослава Кушніра: „Летить галка понад балку“, „Нащо мені карі очі“. Слідували деклямації: „Мені однаково“ (Адріяна Скамай) і „Пам'яті Шевченка“ — С. Черкасенко — (Галина Цибак). Дальше: „Садок вишневий“ і „Перебендя“ — пісні виконані хором Відділу СУА і гимн — „Ще не вмерла Україна“.

Глядачі були розчулені до сліз виступом найменших дітей, які також прийшли поклонитися Батькові Тарасові, як уміли. Шкільні діти у своїй збірній деклямації розповіли просто, по-дитячому, про ціле тернисте життя Тараса. Заля слухала з запертим віддихом нехитрі дитячі слова, що потрапляли просто в серце. Яким безвідно-сумним було життя нашого найбільшого Співця!

Чи такого поклону, такої згадки хотів Тарас Шевченко коли, у своєму заповіті, просив пом'янути його?

Думаю, що так. Бо у нашому святі взяли участь усі від наймолодших до найстарших. Три покоління хилило голови перед Його величчю: діди, що зі зброєю в руках, у рядах Українських Січових Стрільців, здійснювали Його заповіт, — батьки, що їм доля за непокійність присудила скитатися по чужині, — внуки, що ніколи тієї України і не бачили, але говорять її співучою мовою і навчилися любити її „лани широкополі“, читаючи й деклямуючи вірші Тараса Шевченка. Всі прийшли!

Хоч програма нашого свята і не стояла на високому мистецькому рівні, але поклін Кобзареві в століття Його смерті ми всі спільно і згідно з своїми скромними спроможностями, зложили. Може колись „... в сім'ї великій, в сім'ї вольній новій“... зможемо пом'янути Його одною могутньою піснею слави, яку примусимо слухати — цілий світ.

Лідія Гарванко, прес. реф.

САН ФРАНЦІСКО, КАЛІФ.

Із діяльності 62 Відділу

Дня 23. квітня Відділ відбув святочні сходи, присвячені Жінці-Героїні. По Службі Божій о. парох Микита відправив панахиду за жінок, що полягли в боротьбі за Україну. Потім членки і гості зійшлися в церковній залі. Голова Відділу п-ні В. Кацуляк привітала присутніх і попрохала вшанувати пам'ять поляглих однохвилиною мовчанкою. Потім п-ні Ярослава Оренчук відчитала реферат про героїнь України. Національним гимном закінчено цю скромну програму.

На цих сходах п-ні голова повідомила присутніх, що Відділ пожертвував 15 дол. на фонд Будови пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні.

Окрім того слід згадати, що Відділ заопікувався українською „бабусею“ у Франції, а членки оподаткували себе на ту ціль. П-ні В. Кацуляк зложила на це 5 дол. в день народин своєї покійної дочки Марії Блищак.

Ярослава Оренчук

ДІТРОЙТ, МИШ.

Вишивані Вечерниці 63 Відділу СУА

Порівнюючи останні Вишивані Вечерниці з минулими, які вже від ряду літ влаштовує наш Відділ, слід зауважити відрядне явище. Жіноцтво остаточно зрозуміло ціль такої імпрези, але і не тільки жіноцтво, бо й мужчини також приєднуються до цього, як бачили ми останніми двома роками. А молодь починає охотно не тільки вбирати речі, вишивані руками своїх мамів, але й сама вишиває. Значить ідея такої імпрези знаходить розуміння і поглиблює любов до народнього мистецтва серед молоді. Раді ми цьому!

Коли давнішими роками розміщення і вибір вишивок давали багато до побажань з малими винятками, то останні Вишивані Вечерниці принесли дуже оригінальний підхід до цих справ. Ну й чисельно побільшується участь вишиваних туалет. Жюрі мало нелегке завдання. Для мене особисто було б дуже тяжко рішитись кого відрізати, бо вже сам факт що хтось любить народне мистецтво і завдає собі багато труду, щоб вишивати і придбати вишивану сукню, є гарним явищем. Тепер тільки ходить про те, щоб вишивані креації, знайшли право громадянства у нас поза Вишиваними

Із Вишиваних Вечерниць у Дітройті
Учасниці й учасники, що явились у вишиваному вбранні

Вечерницями. А це зовсім можлива річ! Носім їх із гордістю до церкви, на концерти-академії, ювілеї тощо.

Цьогорічні Вишивані Вечерниці дали багатий матеріал. На щастя Комітет подбав про багато нагород, передбачаючи більше заінтересування Вечерницями. Тільки біда в тому, що публіка приходить пізно і Жюрі попросту не має часу все добре оглянути і спокійно оцінити. Цього року Комітет дорогою радя просив, щоб через вище згадану проблему, пані у вишиваних сукнях приходили точно, і тим дали можливість Комісії добре виконати своє завдання. Але й це не помогло, бо шойно коло півночі вдалося схопити цілість та розважити. Тому, як є якісь претенсії до рішень Жюрі, то в першій мірі треба з'ясувати вини, від себе починаючи. На мою скромну думку (я не була в Жюрі) Комісія вив'язалась добре зі свого завдання і за це їй подяка.

Отже вислід нагород був такий: п'ять нагород дістало спеціальні дарунки у формі вишиваних серветок, книжки зі зображеннями, кераміки (яку виконали членки Відділу), та для вирізнених приготовано заздалегідь китиці квітів (корсажі). Нагороди дістали: п-на **Ляріса Зубаль**, яка мала дуже

стилеву білу сукню з гарним яворівським узором при рукавах і поясі, далі п-ні **Христина Липецька** працюючий взір розведений чорною краскою на придолі білої сукні, широкий на долоню. Дві з ряду молоді панночки мали дуже помислово і гарно розміщені взори, теж на білім матеріалі із додатковими акцесоріями. П-на **Ляріса Колодницька** мала гердан на шні і так само виконаний браслет, а п-на **Таня Лихолат** з Флінту вишивану торбинку і на рукавичках дискретно-розведений взір. Обидві робили миле враження, погідне й весняне. Цю першу групу завершила п-ні **Валя Биковець**, яка мала кремову сукню з узором у стилізований виноград в красках помідоровій і чорній. До речі сказати, що ця сукня була на виставі в часі останньої Конвенції СВА в Нью Йорку і там вже робила „фурори“.

Відзначено ще сім суконь. Панни (усі пластунки) **Байко Христина**, **Трешневська Віра**, **Крохмалюк Рома** і **Камінська Христина** мали гарні і добре подумані суконки. Пані **Футяк Павліна**, **Колодницька Стефанія** і **Шехович Марта** мали працюючі, та з замилюванням до вишивки виконані сукні.

Панове, які мали вишивані і гарні сорочки (п. **Петро Капітанець** і п. **Ігор**

Бобяк) одержали вишивані хусточки, якими їх удекорували. На залі зауважувалось нагороджені минулими роками сукні і були теж вишивані блюзочки як пп. **Капітанець, Несторович** і **Калини Ткачук**.

До Жюрі належали пані — **Олена Климишин**, **Ірина Іваницька**, **Марія Козак**, **Марія Дяків**.

Вишивані Вечерниці, влаштовані в карнавалі, вимагали все карнавалового крою і стилю сукні, а цей раз це відпадало. Бачили ми на залі й вишивані краватки і це мило нас вразило. Не можна помнути прекрасного, пишного та оригінального гуцульського вбрання, що його мала пані **Золочівська**.

Цілу імпрезу прикрасили пісні, співані з оркестрою до танців. Співала їх знана і люблена співачка п-ні **Мирося Брездень**, та дуже симпатичними були виступи молодих пань **Галини Конопади** і **Христини Липецької** з гарними тангами, за що публіка їх оплескувала. Спеціально модну і сентиментальну пісню „Рушник“ — **Майбороди** мусіли обі пані повторити, а на залі перестали аж танцювати, уважно прислухаючись. П-ні **Рома Дигдало** мала обов'язки аранжерки і вела це вміло і дотепно. **Дарія Бойчук**

СИРАКЮЗИ, Н. Й.

„Жінка в творах Шевченка“

Згідно з цьогорічним гаслом — присвятити Свято Жінки-Героїні жіночим постатям Т. Шевченка — 68 Відділ США разом із іншими жіночими організаціями 30. квітня провів такий поклін. Заля була прикрашена портретом Поета в золоченій рамі, оповитій пшеницею й волошками. При згашеному світлі й засуненій куртині дві дівчинки розпочали вечір словами: „На кручах високих Дніпрових нам світить славетна могила — Борця за свободу і волю сховала там рідна Країна“. Тоді розсунулась куртина і глядачі побачили могили Поета з високим, білим хрестом, який колись там стояв. З-за лаштунків вийшло тріо (пп. Годжак, Євчук і Кулик) і заспівало пісню: „На високій дуже кручі“ при супроводі п-ни Ганни Купровської. Пісня перенесла нас до берегів Дніпра, до дорогої нашому серцю могили. Зчерги п-ні Володимира Смик виголосила змістовну й гарно побудовану доповідь, яка висвітлила місце жінки у творах Шевченка. Немов для підтвердження доповіді п-ні Олена Кравс продеклямувала по-мистецьки уривок із „Неофітів“. Наступною точкою був виступ п-ні Галини Колодуб-Тимочко, якої появу присутні привітали бурхливою овацією. Природа щедро обдарувала співачку, яка над своїм голосом-даром наполегливо працювала. Китиця квітів, що її піднесла маленька дівчинка Гусак співачці лиш у символічній формі виразила захоплення присутніх. Молодий акомпаніатор Гейзлер своєю прекрасною грою доповнив спів. Потім п-ні Н. Врублевська продеклямувала „Причинну“ при фортепіановому супроводі п-ні Г. Круль і присутні тепло привітали обох виконавців. Слідувала приємна несподіванка: пісню „Нашо мені чорні брови“ (муз. Заремби) проспівала співачка з Віденської опери Інґа Тойбер-Огнянова, не знаючи зовсім української мови. Це заслуга нашої невтомної п-ні Галини Круль, яка причинилась до того та супроводила.

Цим закінчилась концертна частина й почалась інсценізація. На початку був живий образ „Україна в оточенні жінок із творів Тараса“. Постать України (п-ні В. Кулик) стояла на підвищенні у вбранні жінки козацької старшини, а над її головою хижо

розпростер свої крила двохголовий орел — державний герб царської Росії. Кругом неї кріпачка (п-ні О. Майкович), Оксана (п-ні І. Граб), Русалка (п-ні Р. Тим'як), Лілея (п-ні Г. Полівчак), Відьма (п-ні М. Павлів), Марина (п-ні М. Проскуренко), Наймишка (п-ні Н. Коваленко), Калина (п-ні І. Богайчук). Кожна з них виголосила уривок, за яким легко можна визначити постать. Куртина зіснулась і п-ні С. Тишко пояснила, чому Відділ США постановив інсценізацію „Катерини“. Суворі цензура тієї доби змусила Поета змалювати долю української дівчини, обдуреної москалем і в ній втілює образ обдуреної москалями цілої України. Тепер зрозуміло, чому цієї постаті немає в групі вище згаданих жіночих постатей і ясно, чому в советських виданнях Кобзаря слово „москаль“, „московський“ заступають словами „пан“, „панський“. Текст поеми в характерних уривках подали ведучі: пп. Н. Возняк і С. Тишко. Перша картина подає розставання Катерини з батьками (п-ні Є. Єржківська мати, п-ні В. Гурська Катерина, п. М. Єржківський батько). Друга картина чумацької валки вмістила тріо (пп. Ю. Кошко, В. Спича, О. Хом'як), а ролю чумака відіграв п. Василь Павелко. У третій картині виступили п. М. Дяченко, Г. Коваленко, Євген Павелко, П. Тимченко. Роля Катерини вимагала від п-ні Гурської багато праці і їй удалось передати всі нюанси душевної трагедії героїні. Строби всіх учасників мали витриманий стиль і відбивали характер епохи.

Кінцевий живий образ показав Україну, приковану до грат, а над нею Серп і Молот. „Мене окрадену збудили“ полинули зі сцени слова С. Черкасенка. Але цей настрій перервали слова Пророка, виголошені самою Україною (п-ні В. Кулик). Розкута людом Україна високо тримала над собою портрет національного Генія. Вечір закінчився співом „Заповіту“ при супроводі п-ні Ірини Куправської. Мусимо щиро подякувати режисерові сценічної і живих картин п. М. Міхновському за його цінний мистецький вклад.

Я. Г.

Хоч звідомлення Окр. Рад ставимо звичайно перед звіти Відділів, проте звіт із Окр. З'їзду в Ньюарку наспів пізно й через те винятково уміщений у цьому місці.

НЬОАРК, Н. ДЖ.

Окружний З'їзд

Дня 28. лютого 1961 зійшлись відпоручниці Відділів США, щоб зробити підсумки праці за півтора року. Прибули представниці Відділів 22 (Ньюарк), 24 (Елізабет), 65 (Нью-Бронсвік), 67 (Перт Амбой) і 70 (Пассейк).

Зорганізовано новий Відділ США у Випани, Н. Дж., та пороблено заходи до створення нового Відділу в Картереті.

У 1960 р. влаштовано Свято Жінки-Героїні силами всіх п'яти Відділів, що принесло великий моральний успіх, бо виказало наглядно, на якому рівні можемо дати імпрезу, коли спільно візьмемося до праці. У серпні проведено зустріч усіх наших Відділів на Оселі Роб. Союзу в Глен Спей, на якій вшановано пам'ять Ульяни Кравченко. Виявилось, що й літньою порою можемо провести зустріч, отриману з культурницькою імпрезою. Третьою імпрезою Окр. Ради був бенкет із нагоди 35-ліття США. Під час бенкету відзначено членок, що належали більш, як 25 років до США, а Відділи в Ньюарку й Елізабеті одержали почесні грамоти. Слідувала добірна програма, вже зреферована в нашому журналі.

В загальному всі ці імпрези поглибили прив'язання до організації, затіснили товариські взаємини між Відділами та скріпили ідею наших змагань.

Весною ц. р. п-ні І. Левкович провела з рамени Окр. Ради курс писання писанок для пластунок. Участь узяло 17 осіб.

До нової Управи Окр. Ради увійшли: п-ні Олена Гординська, голова, п-ні Ольга Граб, містогорова, п-ні Ольга Хруцька, секретарка, п-ні Софія Андрушків, скарбничка. Референтками стали: п-ні Ірина Свистун, організаційною, п-ні Ірина Левицька, культ. освітньою, п-ні Ольга Салук, імпрезовою, п-ні Теллаґія Кучкуда зв'язків, п-ні Марія Стефанів пресовою, п-ні Софія Котис, сусп. опіки. До Контр. Комісії ввійшли: пп. Олена Кононенко, Осипа Блюй і Н. Ковалюк.

Ольга Хруцька, секр.

Жертуйте на пам'ятник Тараса Шевченка у Вашингтоні!

Вислід пожертв будемо проголошувати в журналі.

Та чим більше говорив князь — тим більше гас недавній спалах радісної гордості в душі Ольги. І знову напрошувалося їй питання: „Чи в тому найбільша честь, щоб мати почет і дивитися на скоморохів?“

— Сьогодні ж, — закінчив потік своїх щедрот князь, не зауважуючи смутку княгині, — у весільний подарунок Вишгород від мене візьмеш. Усе для тебе дам, княгине, щоб лишень між нами любов була! . .

Мало-мало бракувало, щоб в Ольги зірвалося з уст: „Любови, княже, нікими скарбами не купується!“. Але не зірвалося.

— Дякую тобі, княже, за щедрість . . . — мовила натомість і відхнула.

Марно роздиралися гості, вигукуючи здравниці на честь великої княгині й князя, — молода пара їх не чула. Ігоря все більше захоплювала пристрасна любов до красуні-жінки, Ольгу поглинув сум і нехтіть до мужа-нелюба.

*
*
*

Не придалися ні на що ласки князя, дорогі подарунки й усі старання — зробити приемним життя молодій дружині — Ольга не могла йому нічим, окрім стриманості, відповісти. І це вже була дорога заплава. Бо нераз княгині хотілося кричати, коли князь наближався до неї, — такий ненависний він їй був. Але перемагала себе. Не казала нічого ні йому, ні своїм найближчим повірницям зі свого почету. Занадто була горда. Вродилася княгинею. А найбільше боліло їй те, що князь міг би багато змінити, коли б лиш хотів на неї іншими очима подивитися. Зробив її великою княгинею. Але чому нічого, справді гідного великокняжого титулу, не вніс в її життя? Ольгу тягнула непереможна цікавість до того, про що думав* князь із дружиною, кого і за що судять суди, які і звідки надходять новини. Та все це було замкнене для неї. Князь узяв її для приемності й розваги, але не для помочі у правлінні державою. Йому навіть і в голову ніколи не приходила така дивачна думка, що жінка розумом і силою духа нераз може стояти вище наймудрішого старця,

* „Думав“ — радив.

чи воеводи. Зрештою, не трудився тим, щоб ближче придивитися до смутку княгині й пізнати його причини. За ніжні це речі — розбиратися, чому жінка невесела. Ольга ж якраз йому й сподобалася тим, що стримана й тиха була. Веселих жінок Ігор мав подостатком у всіх кінцях своїх володінь. Щиро, чи удавано, раділи, мов навіжені, коли врядигоди до них навідався. Аж обриду викликали. Проти них Ольга ще солодшою видавалася.

І сумувала молода княгиня важким розпачливим смутком. Часто поглядала на спокусливі води Дніпра, але вже не пробувала нічого. З кожним днем, побіч гіркоти й жалю, кріпла певність, що вона йде вірною дорогою до якоїсь величної мети. Лишень мусить на початку багато перетерпіти. І княгиня терпіла.

На щастя, муж не дуже їй надокучував своєю привністю. Навіть по весіллі всього-навсього два тижні з княгинею був — і на лови вибрався. Вернувся з ловів — поглинула його підготовка до походу. У чорноморських степах, у Дніпровому лимані та Криму йшла весь час завзята боротьба за чорноморське побережжя. Греція хотіла втримати його далі у своїх руках, Ігор хотів здобути його для себе. Царгород наслав на Русь печенігів, Ігор наслав на греків чорних болгарів.

Все це цікавило княгиню Ольгу більше від валок із дорогими товарами, що проходили через Київ і зупинялися тут, виставляючи на показ усякі заморські дива. Впускаючи до княжого двору купців, княгиня багато розпитувала про події у світі, але купувала мало, а те, що купувала, мусіло бути справді чимсь надзвичайним.

Незабаром княгиня осіла у Вишгороді, забравши з собою значний почет і рабінь. І тут, у подарованому їй місті, стало їй якось відрадніше. Господинею себе відчула. Не в дворі й теремі, а на волости. Бо Вишгород було торгове, велике, але занедбане місто.

І почала княгиня в ньому порядок заводити. Тримала раду з тивуном, кликала до себе биричів, мостників, митників, осьмників та вирників і від них звітів домагалася.

Покіль князь із походу вернувся, княгиня вже багато зробила у Вишгороді, а найбільший її осяг

був — що знала місто не лишень зі сторони видимої, а й з закритої для ока: його спроможности, потреби, зв'язки, споріднення між горожанами й усобиці. Урядники вперше жінку на такому становищі бачили і дивом великим дивувалися мудрости та рішучости княгині. Милосердна й дбайлива, вона була тим не менш неблаганною й твердою, коли стикалася зі злочинствами, шахрайством, убивствами, кривдами і зловживаннями. За невеликий час чимало голів злетіло у Вишгороді, чимало в порубі опинилося, чимало втікло перед карою суворої правительки у світ-заочі, зате решта вишгородців за здоров'я і щастя княгині перед богами жертви складала.

Полюбили люди свою володарку, полюбила й Ольга свій город. Чепурила його, укріпляла, нові будови ставила. А перш усього — гостинниці для хворих, немічних і сиріт, які притулку й охорони не мали. За клопотами й князя забула. А він з'явився несподівано, здоровий, схудлий і невдоволений вислідми походу. Здався княгині якимсь ближчим, і не таким осоружним, як по весіллі.

Зустріла його майже радісно. Сама челяді розпорядки видала, дворецькому не довіряючи. І коли вже князь, викупаний, перебраний і нагодований, розлігся на м'якій постелі, почала його випитувати про похід.

— А що ж ти в тих справах розумієш, княгине? — спитався невдоволено, але й з усмішкою.

— Не розумію нічого, — призналася Ольга. — Але хотіла б розуміти.

— Ей-ей! — похитав князь головою. — Війна, не жіночого розуму діло. Цим уже я клопотатимусь. А ти мені ліпше розкажи, що робила досі й чи дуже тужила за мною?

Присунувся близько до неї, й від того, як рівнож і від щойно сказаних слів, які Ольга сприйняла за образу, став нараз далеким-далеким, чужим, ненависним, таким нестерпним, що хотілося закричати. Стрималася, кусаючи уста.

— Не було, князю, у мене часу на тугу, — відповіла терпко. — Роботи мала багато.

— Роботи?! — здивувався князь. — Якої роботи? Чи в тебе вже челяді й рабів забракло?

— Не така то робота, князю, щоб її на челядські та рабські руки здати. Місто до ладу треба було приводити.

І Ольга, горда всім, що зробила, почала хвалитися мужеві: як вали сипали й підсипали, рови чистили, мости поправляли, скільки грошей зібрали, які зловживання викрили й кого покарали.

Князеві стало нудно, а може й справді не подобалося йому це встрявання в справи міста жінки, і він її перебив:

— Що ж це ти, княгине? Княгиня ти, а чи тивун? Понижуєш себе, до таких діл беручись.

Ольга спалахнула, зложила білі руки пальцями пучка до пучки й підвела темні очі на князя.

— Кривдиш мене, князю, пониження закидаючи! — промовила тихо, але якось так дивно, що

в князя навіть спина здеревіла. — Гідности твоєї великокняжої більше ока пильную, тому й моєї не забуваю. Не зробила нічого, що князівській честі не відповідало б, навпаки, навчила людей княжу владу шанувати не про людське око, а з глибини серця.

Ігор знітився, та й охоти не мав на привітання з жінкою сперечатися, тому звів розмову на жарт.

— Гаразд, гаразд. Коли б ти не жінка, і коли б не моя жона — воеводою тебе зробив би.

— Знаю, князю, що глузуєш, — насупилася Ольга. — Але я чула, що по інших краях жінки навіть державами правлять, як царі, або князі.

Князь засміявся:

— Хіба в тих, де сорому не знають. Є такі краї, де жінки в ногавицях ходять, а на лицях завої носять. І мужа одного не тримаються. Такий там звичай, що сходять на ігрища всі гуртом, як звірня на риковище, і без сорому одні перед другими блуд творять, хто з ким хоче...

Ігор оповідав, що чував про звичаї чужих країв, а княгиня, не слухаючи його, думала, що вона потрапила б бути воеводою далеко ліпшим ніж ті, яких мав її чоловік. Однак, знову нічого не сказала вголос. Навіщо? Щоб князь узяв її на глум?

По кількох тижнях забуття княгиня пригадала Мстислава. Порівнювала його, молодого й гарного, до пристаркуватого Ігоря й кусала уста з душевного болю...

Від'їжджаючи, князь уже не радив Ользі дивитися на скоморохів.

— Може, приїхавши знову, вістку від тебе зустрінеш, що мене сином обдаруєш, — казав. — Тому краще тобі нічого поганого не бачити...

Княгиня не цікавилася скоморохами, але, коли б і цікавилася, то могла б дивитися на них без ніякої шкоди, бо бажаної вістки князь не дочекався ні впродовж першого, ні впродовж другого року подружжя. Ольга далі заходжувалася біля свого Вишгороду, а князь лишень зідхав:

— Тобі б дитини треба, княгине, тоді не будеш містом мозолитися...

Княгиня сама тужила за материнством. Думалося їй, що, ставши матір'ю, звільниться від постійного переслідування спогадів про Мстислава. Вдень забувала про своє нещасливе кохання, але ночами нераз зрошувала рясними сльозами подушку. Особливо ж важко було влітку, коли молодь заводила на березі Дніпра купальські ігрища. Княгиня тоді переселювалася в горниці, з яких не видно було ріки.

Вона складала щедрі жертви богам, і врешті одної осені, коли князь вернувся з чергового походу в чорноморські степи, сповістила йому очікувану новину.

Та помилився князь, гадаючи, що дитина відірве княгиню від клопотів із Вишгородом. Здоровенький, мов плотичка, Святослав, що прийшов на світ у саму середину зими, не заступив собою зацікавлення до давнішої діяльності княгині.

Морока з Федьом

(Докінчення зі ст. 23)

ленького братіка, бо в нього дуже цікаве личко. Якщо редактор прийме світлину для газети, ваша мама отримає за це добру премію.

Нам дуже хотілось би побачити Федя на гарній знімці, та ще й отримати гроші — за це можна було б мамі купити добрий подарунок на День Матері — і ми згодились. Фотограф зробив кілька знімок, подякував і вже хотів іти, але Федько ввійшов у ролю „артиста“ і вимагав більше знімок, так що пан Нельсон уже клацав апаратом на-порожньо, щоб тільки вдовольнити Федя.

Вернулись ми додому вчас і вже без пригод, а через два тижні великий портрет Федя був у газеті, а мама на День Матері отримала від нас велику пляшку пахоців та ще й коробку шоколядок.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Збірка на похороні

На поминках по бл. п. Йосипі Хомову зложили присутні: пп. О. Патер, М. Гелета, Дж. Карні, Д. Хомів, Г. Козінк, К. Сіньковські, П. П. Подольські, А. Хомів, І. Звержанські, П. Войтович, П. Лучка, П. П. Паликі, П. Васильців, В. Атаманчук, Р. Галатин, Дж. Сіньковські, П. Філіпс, П. П. і син Румашко, А. Семен, С. Штига, Ю. Павлюк, С. Гурін, Т. Кафтан, М. Каблук, К. Павлюк, П. П. Корпало, М. Хомів, П. П. Сулима, С. Сахман, П. П. Малиновські, Г. Спада, М. Трач, М. М. Форгач, О. Вос. Разом 17 дол.

Родина Хомів пожертвувала 10 дол., разом зложено 27 дол. на пресовий фонд Нашого Життя. Щире Спасибі!

Збірка на поминках

З нагоди поминків по покійній урядничці З Відділу СУА бл. п. Єві Кобзар зложили членки Відділу на пресовий фонд Н. Ж. по 2 дол. пп. А. Ковальська, А. Яндо, М. Харамбура, А. Хархан, А. Либа, М. Марусевич, М. Демидчук, по 1 дол. п-ні Солтїсек. Разом 15 дол. Щире Спасибі!

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У звітженні 49 Відділу СУА в Бофало, що появилось у березневому числі 1961, поміщено помилково, що він вислав 8 пакунків до Австралії, тоді коли в дійсності пакунки вислано до Австрії. За недогляд перепрошуємо.

Складати гроші чи позичати

НАЙКОРИСНІШЕ

у своїй Кредитовій Кооперативі:

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

„САМОПОМІЧ“

У НЮ ЙОРКУ

SELF RELIANCE (N. Y.)

Federal Credit Union

98 Second Ave., New York 3, N. Y.

Tel.: GRamercy 3-7310

Години урядування щоденно від 10 рано до 3 по полудні.

Окрім того у вівторок і п'ятницю від 6—8 веч.

В неділю і понеділок закрито.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД є підвалиною праці УККА.

Не забудьте чимскоріше вислати свій Національний Даток за 1958 р. на адресу:

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA, Inc.
302 West 13th Street, New York 14, N. Y.

УВАГА!

УВАГА!

ВИСИЛКА ПАЧОК В УКРАЇНУ

Висилаємо пачки аж до 44 фунтів звичайною і летунською поштою, чи то принесені до нас особисто, чи переслані поштою, та негайно виготовляємо документи.

Як уже відомо, можна пересилати у пачках тільки нові речі. Також радимо посилати менше готових речей, бо оплати від них вищі.

Маємо на складі великий вибір різномірних товарів (шкіра, матерії, полотна, хустки і т. п.) до пачок, які продаємо по дуже низьких цінах.

ПАЧКИ НАДАЄМО НА ПОШТУ ТОГО САМОГО ДНЯ, КОЛИ ДО НАС ПРИНЕСЕТЕ, А ДРУГОГО ДНЯ ОДЕРЖИТЕ З ПОШТИ ПОСВІДЧЕННЯ. Тому наші пачки доручують: летунські за 6—10 днів, а звичайні за 4—6 тижнів. Хто не вірить, може переконатись.

General Parcel & Travel Co.

632 W. Girard Ave., Philadelphia 23, Pa.

Tel. WA 5-8878

ІНЖ. О. СТОЙКЕВИЧ

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

ВІСТІ З ФОНДУ „МАТИ Й ДИТИНА“

ШКОЛИ

Продовжуємо звітування за шк. рік 1959/60, порівнюючи його з попереднім звітом, що був уміщений в ч. 8, 1960.

Стан шкіл. Шкільні звіти обіймають 11 шкіл українознавства. У тому є 9 під патронатом Відділів США (Ерлянген, Авгсбург, Мозах, Регенсбург, Мюнхен-місто, Розенгайм, Людвігсфельд, Карльсруге, Франкфурт) і дві під патронатом інших установ (Об'єднання Українців Вашингтону і Марійська Дружина ім. кн. Ольги у Філадельфії). Дві зі згаданих шкіл уже зліквідувались (Ерлянген, Мозах), перша через малу кількість дітей, а друга через брак вчительської сили.

Час заснування. Найдавніше засновано школу в Нюрнбергу (1950), новозаснованими є школи в Карльсруге (травень, 1960) і Франкфурт (березень, 1960), відновлено школу в Регенсбургу, що не була чинна.

Кількість дітей. Найбільша кількість дітей є в Мюнхені-місті (50), потім у Людвігсфельді (37), найменша кількість дітей була в Ерлянгені. У цілому навчалось у школах 223 дітей, отже значно більше, як у минулому році. Прибуток становлять діти, що підросли з дошкільного віку, як це сталося в Регенсбургу.

Години навчання. Більшість шкіл діє тільки в суботу по полудні. Найбільше годин навчання виказує Мюнхен-місто (24) і Людвігсфельд (7½). В Авгсбургу вчили 6 год., в Розенгаймі, Карльсруге і Франкфурті по 4 год., в Ерлянгені 3½, а в Мозаху й Регенсбургу по 2 год. тижнево. У цілому в тому шк. році навчили 57 годин тижнево, отже значно більше, як торік.

Приміщення. Школи тепер краще приміщені. Користуються шкільними кімнатами, церковними залами чи приміщенням ІМКА. Майже всюди треба за користування оплачувати від 2—20 н. м. місячно. Апостольська Візитатура віддає у Мюнхені-місті приміщення безплатно.

Бібліотека. Майже всюди створились шкільні бібліотеки, а тільки при двох школах ще її немає (Регенсбург, Карльсруге). Однак управа школи старається їх створити.

Дожива видавалась усюди, як і давніше. Це був поживний підвечірок, що складався з печива, м'ясного додатку, садовини і молока або какао. Займались тим Відділи ОУЖ у деяких місцевостях, а в інших знов учителі. Тільки Карльсруге ще не мав наладної доживи (свіжо заснована школа і недостатній патронат), бо багато коштує доїзд дітей траваями й автобусами.

Батьківський Комітет. Збільшилось число Батьківських Комітетів. До існуючих уже в Мюнхені (голова д-р М. Заяць) і Ляндсгуті (голова М. Гук) прибув Батьківський Комітет у Регенсбурзі (голова О. Куцан) і в Франкфурті (голова М. Цібак). У Нюрнбергу його функцію сповняє Відділ ОУЖ.

Учні сер. шкіл. Згідно зі звітами — 31 дітей навчається в середніх школах, із того 15 у гімназіях, а 16 у фахових школах.

Труднощі шкіл. Найбільшою трудностю вважають — байдужість батьків, що зовсім не піддержують відвідин дітей у школах. Це й є причиною недостатнього відвідування та слабой успішности. Перешкодою є також те, що діти вже не володіють достатньо або й зовсім українською мовою. Це сильно утруднює вчителям роботу. Деякі вчителі нарікають на брак підручників і шкільного інвентаря.

КАНЦЕЛЯРІЯ США

Поручає

п'еску Марійки Підгір'янки В ЧУЖІМ ПІР'І

для дитячих вистав

Комплет (11 примірників для всіх роль) коштує 5.50 дол., разом із пересилкою.

КРЕМИ

ЕВГЕНІЙ ЯНКІВСЬКОЇ:

Гормонові проти зморшок	\$2.75
Вітамінні відживні	1.85
Підклад під пудер („Павдер Бейз Лошен“)	1.25
„Астрінджент“ на стягання порів	1.25
Молоко до рук „Генд Лошен“	0.95
„Скин Фрешенер“ — туалетна вода	1.25

Висилаємо за післяплатою.

Адреса:

MONA LISA COSMETICS Mfg.
84 Pricefield Rd., Toronto, Ont.

Комплети журналу

ГРОМАДЯНКА

з 1946—1950 рр.

5 чисел коштують 1 дол.

Замовляти в Централі США.

ЧЛЕНКИ-ПРИХИЛЬНИЦІ СФУЖО!

ВІСТІ СФУЖО

Річники 1956—1959

у брошурованій оправі

Ціна 1.50 дол.

Замовляти в канцелярії СФУЖО:

909 N. Franklin St.

Philadelphia 23, Pa.

До Читачок Н. Ж.

Передплатниці, що прислали передплату, дивуються нероз, що їх вплата не зараз відмічена на адресі.

Відмічування при адресах продовження передплат на „Наше Життя“ друкарня не переводить кожного разу, лише згодом вміру часу. Просимо проте не тривожитись, якщо вплата не відмічена зараз у найближчому числі.

АДМІНІСТРАЦІЯ Н. Ж.